

Kalotaszeg Reménye

„Várván a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését.” (Titusz 2:13)

37-38. szám, 2019. május-június

Keresztény szellemiségű havilap

Kisbács 1994-ben épült református temploma. Az itteni református gyülekezet taglétszáma kb. 450 fő.

Egészségünk:

Támad a por

Vidéken – és mégis káros levegőn?

A tavasz eljöttével a természet megújult, friss zöld fű takarta be a dombokat, virágok ékeskednek mindenütt. Majd lezajlottak a tavaszi munkálatok, s ugyanígy a vetés és ültetés ideje. A meleg hónapok idején már több időt töltünk kint az udvaron vagy a kertben. S néha feltűnik mikor újból bemegyünk a házba, mennyivel zártabb levegő van odabent, hol a sok szőttes, párna, meg paplan (vagy dunyha) csak úgy árasztja magából a port.

A levegő minőségének befolyása van közérzetünkre és egészségünkre. Friss, jó levegőn jól érezzük magunkat. Mikor például Kolozsvárról visszaautóznak vidékre, akkor mindig megcsap az a kellemes, jó friss levegő. És amikor az ember újból a városban jár, érzékeli a levegő szennyezettségét.

(folytatás a 2. oldalon)

Egészségünk:

Támad a por

(folytatás a 1. oldalról)

De csak egy ideig, hiszen idővel megszokjuk és nem tűnik fel. De a szennyezett levegő attól még szennyezett levegő marad és a tiszta levegő pedig tiszta.

De ugyanez megtörténik otthonainkban is. Ha a tél folyamán voltak olyan idők, amikor naphosszat elüldögélünk a házban, már észre sem vesszük, hogy zárt, poros a levegő, s szellőztetni kellene.

A háztartási por összetétele

De egyáltalán mi is a házainkban található por és hogyan keletkezik? A mikroszkópos vizsgálatok kimutatták, hogy a háztartási pornak több összetevője van. Egy

részét az emberi bőr legkülső rétegéből származó lehámlott darabkák képezik.

A bőr mint parányi sejtekből álló élő szövet – egészséges működése révén – folyamatosan megújul. Vagyis, a belső rétegekben folyamatosan új sejtek keletkeznek és a már ottlevő sejteket kifele nyomják. Ezek minél kintebbre kerülnek, annál kevésbé lesznek működőképesek, míg végül lehámlanak.

A por egy másik részét a ruhák, szövetek, párnák, paplanok, lepedőkből leváló apró részecskék alkotják – ez, mondjuk eléggé egyértelmű, viszont mindezek

csak az egy részét képezik a házban levő pornak.

Továbbá kintről is behoz az ember sarat, meg a különböző házimunkát által keletkezett port. Az autók kipufogógázában levő korom, égett anyagok, a kémények füstje, a szél által befújt kinti por mind egy egyveleget alkot.

A poratka

Viszont ami lehet újszerűnek hat az, hogy a házi por összetételében egy élőlény is szerepet játszik.

Kinagyított poratka. E mikroszkopikus állat 2-3 hónapig él, és az Arachnidák osztályába tartozik, a kullancsokkal, pókokkal, skorpiókkal együtt.

Tartalom

Kalotaszeg Reménye

37-38. szám, 2019. május-június

Egészségünk.....	1
A testi-lelki egészség és gyógyulás nyolc alapelve (7. rész)	6
A hónap receptjei	10
Igemorzsák.....	13
Krisztus iskolája (6. rész)	17
Kalotaszegi Istenes vers.....	19
Rejtvény	20
Kalotaszegi Angolóra	22
Szó-kincs	24
Mezítelenség.....	35
Isten emberei	52
Bibliai eredetű magyar nevek – és ezek üzenete.....	58

A modern ablakok légmentesen zárnak. De ne feledkezzünk el a bőséges szellőztetésről!

Ez egy parányi kis állatka, melyet szabad szemmel nem is lehet látni, de ott leli fel magát, ahol a fentebb felsorolt por-összetevők megvannak.

Ez az apró rovar a pókokkal rokonságban levő *atkák* családjába tartozik. Neve: *poratka*, nevét arról kapta, hogy a por az élőte-
re. Belőle táplálkozik, és maga az ürüléke is öregbíti, szaporítja a port.

Íme mit lehet erről olvasni a Budai Allergiaközpont weboldalán:

„Az atkák az ember elhalt, lehullt hámsejtjeivel táplálkoznak, emiatt ott fordulnak elő nagy számban, ahol a hámsejtjeink felhalmozódnak: ágynemű, párna, bútorhuzatok, bútortestek, szőnyegek, plüssállatok. Az atkák száma késő tavasszal, nyár végén és kora ősszel a legnagyobb, mivel a lakások levegőjének nedvességtartalma a fűtés hiánya miatt ilyenkor a legnagyobb.

Télen, kora tavasszal és késő ősszel a fűtött lakások relatív páratartalma 60% körüli, ami az atkák számára kedvezőtlen, s így számuk – különösen télen – a legalacsonyabb. Ezt a kedvezőtlen időszakot csak azok a példányok élik túl, amelyek naponta legalább néhány órán keresztül megfelelő körülmények között, pl. ágymel-
legben tartózkodnak. A túlélésüket sokszor mi is segítjük a lakások túlfűtésével, túlpárasításával.”

Allergiák

Már sejteni lehet, hogy miről lesz a továbbiakban szó, hiszen a Budai Allergiaközpont oldaláról idéztem. A házi por ugyanis allergiás megbetegedéseknek lehet az oka. Az allergiás megbetegedések részleteibe jelen cikkünk nem fog

Mosható paplan

Mosható, antiallergén, atkamentes párnák

belemenni, tény az, hogy manapság igencsak gyakorivá váltak ezek a jelenségek. Dióhéjban, az allergia nem más, mint egy idegen anyag emberi testbe kerülése során kialakult túlzott védekezési reakció.

Egy nagyon kézenfekvő példa, amikor egy csalánt megérintünk. Tudjuk, hogy eleinte csíp, majd pár perc alatt kialakul egy kis dudor, ami viszket, a bőr esetleg elpirosodik és egy pár nap alatt eltűnik. Ami történik ilyenkor az az, hogy a csalán levelei bizonyos anyagokat tartalmaznak, amik pusztán érintésre a bőrbe szívórognak és ez az idegen anyag egy ilyen reakciót vált ki a testben. Ez egy természetes reakció. Ha viszont egy jó 3 cm-es dudor keletkezne és 1 hétig eltartana

viszketegséggel, akkor ez már természetellenes, kóros. De allergiás reakciók nem csak a bőrön keresztül történnek. Egyes anyagok belélegzésekor a légutak nyálkahártyáján vagy a tüdő belsejében gyakorolják hatásukat.

Pollen-allergia, szénanátha – ismerős fogalmak, mert elég gyakoriak. Ilyenkor például tavasszal, a mezőn a pollenallergiás személy már nem élvezi a friss levegőt, hiszen folyik az orra, viszket a szeme. Tehát a levegőben levő virágpór egy rendellenes, túlzott reakciót vált ki az illető légutáiban, a szemében vagy akár tüdejében.

Porallergia

Így történik az, hogy manapság már igencsak felütötte fejét

a porallergia. Ezeknél a szemé-
lyeknél a háziporban levő porat-
kaürülék hatására erős könnyezés,
szemvörösség, -orrfolyás, -dugu-
lás, -viszketés, tüszögés, szájpad-
viszketés lép fel. Súlyosabb ese-
teken száraz, erőltetett köhögés,
nehéz légzés, fulladási roham,
úgynevezett tüdőasztma alakul ki.

Asztma

Az asztma, vagy tüdőaszt-
ma egy viszonylag elterjedt
betegség, ami során különbö-
ző okokból rohamszerű lég-
zési nehézség, fűjtatás, lég-
szomj alakul ki és kezelés
hiányában veszélyes lehet.
Általában már gyerek- vagy
fiatalkorban alakul ki, egyes
kiváltó okait cikkünkben tár-
gyaljuk.

Míg az előző generációk termé-
szethez közeli életmódja ellenál-
lóbbá tette szervezetüket, sajnos a
mai fiatalabb nemzedékek a váro-
si, mesterséges környezet, hely-
telenebb táplálkozás és életmód
hatására gyengébb szervezetet fej-
lesztett ki, mely fogékonyabb már

a betegségekre. Így, habár az aller-
giás megbetegedések ezelőtt egy
pár évtizeddel ritkábbak voltak,
ma már tekintettel kell lennünk
ezek elkerülésére.

Mint említettem, kimutatták,
hogy a poratka ürüléke az, ami
az allergiás reakciót kiváltja, és
egyeseknél a porallergiát okoz-
za. Ha valaki allergiás, akkor egy
poros környezetben igencsak rossz
közérzete támad. Ezért ezek-
nek a betegeknek a kezeléséhez az
allergiaellenes gyógyszer mellett
egy pormentes környezet kialakí-
tására is szükség van.

Íme mit ajánl e tekintetben a
Budai Allergiaközpont:

Mivel a poratkák kedvenc élő-
helyei a lakásban az ágynemű, a
szőnyeg, a plüssállatok, a függöny,
a bútorhuzat, így fokozottan kell
ügyelni, hogy a lakásban mindnél
kevesebb szőnyeg és bútorszövet
legyen. Könnyen mosható, hézag-
mentesen záródó parketta, csempe
az ideális.

A szőnyeget, egyéb kárpitot,
matracot évente 4-5 alkalommal
tisztítsuk. Ilyenkor mélytisztítás
és atkaírtás is javasolt.

Az ágyneműt (paplant és pár-
nát is, nem csak a huzatot) java-

solt legalább 1-2 havonta, 60 Cel-
sius-fokon mosni. A poratka egyik
legkedveltebb élőhelyét jelentik.

A takarítás lehetőség szerint
Hepa-szűrős porszívóval történ-
jék, a portörítéshez pedig nedves
kendőt használjunk, 1 csepp euka-
liptuszolaj hozzáadásával.

A függönyök legyenek műszá-
las anyagból és tisztításuk lega-
lább havonta történjen.

Könnyen letörölhető bőr,
műbőr borítású bútorokat (kana-
pét, foteleket) válasszunk.

- Mivel a poratka fénykerülő,
ideális hely számára a sötét,
így nyáron az ágynemű napoz-
tatásával az atkákat el tudjuk
pusztítani, de az általuk lera-
kott ürülék csak mosással távo-
lítható el.
- A plüssjátékok tisztítására két
megoldás is létezik. Az egyik a
mosás, mely a 60 foknál maga-
sabb hőmérsékleten történik. A
másik megoldás a fagyasztás.
Ilyenkor 24 órára a fagyasztó-
ba helyezzük a plüssállatokat –
és után alaposan rázzuk, ütö-
gessük át – ugyanis -20 °C-on
az atkák elpusztulnak.¹

A fentebb felsorolt intézkedé-
seket allergiás beteg esetére írták
fel és ezek betartása lényege-
sen megváltoztathatja egy ilyen
beteg ember közérzetét. Remé-
lem és kívánom hogy a kalotaszeg-
i népesség körében csak kivétel-
számba menjen a porallergia. Ha
ilyen problémákkal küszködik
valaki, akkor ezek nagyon hasz-
nos információk.

Ekként a porra érzékeny sze-
mélyeknek, a komplikációk vagy
rohamok elkerülése végett újab-
ban a padlószőnyegek, szőnyegek
eltávolítását ajánlják, s így a szo-
1 www.allergiakozpont.hu

**A szőnyegtelen, könnyen feltörölhető padló révén csökkentjük
a szobában levő por és az atkák számát.**

bában csak a tiszta, enyhén nedves ronggyal feltörölhető padló és esetleg kisméretű, gyakran mosható lábszőnyeg marad.

Ugyanakkor kerülni kell az eddigi szokás szerint számos apró dísztárgynak, vázácskának, csipketerítőnek, stb. az asztalokon, polcokon való tartását, mivel ezekről nehéz a port eltávolítani. Az ilyen tárgyakat jól záró üvegablak mögött (vitrinben) tartsuk, s ott is időnként portalanítsunk. Ekként a sima, vízszintes felületeken megtelepedő port könnyen le lehet törölni.

A szekrények, mennyezetről lógó csillárok, lámpabúrák tetején, az ágyak és egyéb bútorok alatt és mögött sok por szokott megbújni. Rendszeresen töröljük át nedves kendővel e részeket is. A régi, rugós-tengerifüves, avagy másfé-

penészgombák mikroszkopikus spóráit belélegezve, újból csak betegséget aratunk. Ezért ha csak lehet, minden szobát fűtsünk ki. Ha ez nem lehetséges, akkor is szellőztessünk gyakran, és ne használjuk nappal a sötétítő függönyöket, redőnyöket – a beáramló napfény megöli a dohosságot okozó gombákat, és kiszárítja, egészségessé teszi szobánk levegőjét, s egész belsejét.

Állandóan friss, tiszta levegőn

Tehát, nem csak a már beteg, hanem az általános lakosságra nézve is fontosnak tartom kihangsúlyozni a kellő szellőztetés és lakásaink portalanításának fontosságát. Lakásainkban oxigéndús levegőre van szükség, különben a zárt, oxigénben szegény levegő eltompít, rossz közérzetet vált ki, elbágyaszt. Ugyanakkor a sok por bekerül légutainkba és tüsszentést, köhögést, orrdugulást okoz. Tüdőbetegeknél rosszra befolyásolja a betegséget, öregbíti a bajt. Ezért fontos, lehetőség szerint, az ablakok egy részét mindig többé-kevésbé nyitva tartani.

Összefoglalásképpen: fontos tehát otthonainkban biztosítani a jó levegőt. Takarítsunk rendszeresen, az áporodott szobákat szellőztessük ki alaposan, a poros ruhaneműket poroljuk ki, tegyük ki őket a napra szellőzni. Seperjünk, porszívózzunk valahányszor szükséges.

Nem kioktatásként írtam le ezeket a sorokat, hanem buzdításképpen, otthoni jó közérzetünk és egészségünk megőrzése érdekében. Rokonaink között is, főleg a fiatal generációban felütheti fejét

HEPA-szűrős porszívó. A hagyományos porszívókkal ellentétben, munka közben nem fújja ki az apróbb szemcséjű port.

HEPA-szűrő

a porallergia. Ezt, mint fentebb említettük a házi poron táplálkozó poratka ürüléke okozza. Ilyen esetekben alapos, intenzív portalanításra van szükség, eltávolítva az atkákat azok szennyező anyagaival együtt.

Kívánok hát minden kedves olvasónak jó egészséget és gyümölcsöző nyári tevékenységet!

Rupárcsics Arnold

Rezidens orvos – Belgyógyászat, Pforzheim-i Klinika, Németország

HEPA-szűrős porszívó

A Hepa-szűrős porszívó (HEPA – High Efficiency Particulate Air – angolul) – megnevezése arra utal, hogy hatékonyan távolítja el még a kis porszemeket is a levegőből. Egyes porszívók szűrői a szita elvén alapulnak: a nagyobb porszemek megállnak a szítán, a kisebbek átvergődnek rajta. A hepa-szűrő egy műanyag – gypjúhoz hasonló szitát tartalmaz, ami kisebb porszemek fenntartásához is alkalmas.

le, porszagot árasztó díványoktól, fotelektől szabadulni kellene.

Másrészt figyeljünk a falak, bútorok száraz voltára is. A fűtetlen, besötétített szobák gyakran megdohosodnak, vagyis gombák telepsznek meg a sötét, túl nagy nedvességű felületeken. A

A testi-lelki egészség és gyógyulás nyolc alapelve

(7. rész)

Mértékletesség, önuralom

„Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet. Vedd el tőled a száj hamisságát, és az ajkaid álnokságát távoztasd el magadtól. A te szemeid előre nézzenek, és szemöldökeid egyenest magad elé irányuljanak.

Egyengesd el lábaidd ösvényeit, s minden útjaid állhatatosak legyenek. Ne térj jobbra, se balra, fordítsd el a te lábadat a gonosztól... Mert életük ezek azoknak, akik megnyerik, és egész testüknek egészség.” (Példabeszédek 4:22–27)

A mértéktelenség, mint egyetemes jelenség

A mértéktelenség bármely formában jelentkeznek is, az egészséges életmód ösvényéről való letérés. Káros bőség, vagy az egészet érintő veszteség. Az elégségeshez, a megelégtetőhöz képest túl kevés

vagy túl sok. Kínzó hiány vagy megerőltető teher: Hasonló a túlfent vagy életlen késhez. Egyik sem tudja betölteni maradéktalanul a szerepét. A túlevés is kimerüléshez, a szervezet elhasználódásához vezet.

Testünk a fölöslegre túlsúlyban való elraktározással vagy éppen túlzott soványsággal válaszol. Ez utóbbi esetben az emésztéshez használt fölös energia fokozatos leépüléshez vezethet. Nem is beszélve arról, hogy mindezt szellemi teljesítőképességünk is megcsinálja.

Az ivásban nemcsak az alkohol fogyasztása a káros, de az egészséges italokból is megárt a mértéken felüli. Ezt a népi bölcsesség is megértette és kifejezi: „Jóból is megárt a sok.” Gyakori jelenség, hogy az akár háromszori jóllakással tartott szervezet is hiányokkal küszködik.

A zsíros, állati fehérjékben, cukorban gazdag, de vitaminokban, ásványi anyagokban szegényes étkezés egyrészt elhízás-

hoz, másrészt hiánybetegségekhez vezethet. A túlzott, túlfeszített mozgás legalább olyan káros, mint a semmittevés.

A csak a testükkel, fizikai teljesítőképességükkel, izmaik fejlesztésével foglalkozó sportolók legalább olyan túlzásba esnek, mint akik egyáltalán nem foglalkoznak edzettségükkel. Civilizált világunkban ez utóbbi a gyakoribb jelenség, tömegekre jellemző a mozgáshiány, ami szervezetük és szellemi teljesítőképességük működését hátráltatja.

Túlmunkával is kibillenthetjük életünket a helyes kerékvágásból, de a pihenést is lehet túlzásba vinni, ami a fizikai és pszichikai eltespedésen túl szellemi leépüléshez, lustasághoz, kedélybetegséghez, depresszióhoz vezethet. A pihenéstől megfosztott szervezet viszont kimerül, regeneráló, gyógyító, helyreállító erői csorbát szenvedhetnek.

A túl kevés jut a napfényből és szabad levegőn való tartózkodásból, az is megfizeteti a maga árát a szervezet ellenálló képességének csökkenésével.

Másrészt a túl sok, leégetést okozó napozás akár a bőrrák egyik oka lehet, míg a mérték szerinti napfénynek való kitettség számos bőrbetegség és különböző gyulladások, fertőző betegségek gyógyítója.

A vizek szerelmesei és a különböző gyógyfürdők, gyógyvizek, ásványvizek kedvelői is tudják, hogy önuralmat igényel a helyes arányok megtalálása és megtartása. Másrészt a mértékletesség a nemi élet terén, s ugyanígy az élet minden vonatkozásában rendkívül fontos.

Kimerült atléták

A mértéktelenség oka

Eltávolodtunk a természettől, a helyes életmódtól. Az örökölt vagy szerzett rossz szokások miatt elvesztettük helyes arányérzékünket. Hajlamossá vált az ember a „ló túlsó oldalára esni” a helyes életmódbeli alapelvek terén is. Újra tanulnunk kell a helyes mértéket minden területen. Ismét fel kell fedeznünk a természetes íze-
ket, a helyes, a gyógyító, a regeneráló, a fenntartó arányokat – a mértékletességet!

A mértékletesség egyben **önuralom** is, hiszen ahhoz, hogy a mértéket megtartsuk például az evésben vagy a pihenésben, önfegyelmet, önuralmat kell gyakorolnunk. Nem könnyű ezt megtenni, mert az emberi természet tiltakozik ellene. Tudták a régi bölcsek is, hogy az önuralom, lemondás, önfékezés, önfegyelem *küzdelem nélkül* nem lehetséges.

A mértékletesség nem öncélú aszkézist jelent, hanem megértését annak, hogy az Isten által nekünk szánt jó csak a mi együttműködésünk által és korlátok bevezetése révén teljese-
dhet ki életünkben.

Az önuralom célja, hogy hajlamainknak, ösztönös természetünknek, testünknek-lelkünknek és **körülményeinknek ne szolgálj, hanem urai legyünk.** Szomorú látványt nyújt az az ember, aki nem „ura önmagának”. Így a mértékletesség üzenete az az *emberi méltóság visszanyerésének és megőrzésének* az üzenete is.

Az önuralmat és önmérsékeltet gyakorló ember örömmel *lemond mindenről, ami ártalmas* (például

„Mint a város melynek csupa rés a kőfala, olyan az az ember, akinek nincs önuralma.” (Példabeszédek 25:28 – Új Prot. Ford.)
Ezzel ellentétben, azt, aki ura önmagának, a hibátlan kőfalhoz hasonlíthatjuk. Kőkerítés Mérában.

alkohol, drogok, cigaretta, koffeintartalmú italok stb.), és *mértéktelen mindabban, ami jó.*

Ez a mai világban szélsőséges magatartásnak tűnhet, pedig csupán a józan belátás törvényszerű következménye: a lehetőség szerinti határokig ragaszkodni a jóhoz, és tudatosan kerülni a rosszat az emberi méltóság elnyerésének és megőrzésének kiváltságos lehetősége.

Nem öncélú aszkézist jelent – amit oly sokan félreértelmeztek –, hanem megértését annak, hogy korlátozásokat kell bevezetni azért, hogy a jó a leghatékonyabban kiteljesedhessen az ember életében.

*„Ki nagyot akar, szokjék fegyelemre:
Korlátok közt válik el a mester
S a szabadság a Törvény adománya.”*

(Goethe: *Természet és művészet*, részlet.)

Pontosan ezt fogalmazta meg a háromezer éves bibliai tanács is:

„Kerüld a rosszat, és a jót cselekedd.” (Zsoltár 37:27)

Mivel egy az alkotója az egészségügyi (természeti) és az erkölcsi törvényeknek (Tízparancsolat), mindkettő ápolása kötelessége az embernek.

A *„Ne ölj!”* parancsolat az élet, az egészség tudatos megrövidítését is tiltja, de senkire sem erőlteti rá. Pál apostol ihletetten fogalmaz, amikor testünket a *„Szentlélek templomának”* nevezi, és elmondja, hogy aki *„megrontja azt, megrontja azt az Isten”* (1 Korintus 3:16–17).

A test rendeltetése, hogy a Lélek lakhelye, temploma legyen, hogy rajta keresztül a Mindenható áldását áraszthassa másokra. Ezért erkölcsi kötelessége az embernek megtisztítani testének templomát (2 Korintus 7:1).

Azért érdemes mértékletesnek lenni, hogy erőt nyerjünk az

élethez, jókedvet, derűt a minden-napokhoz, és tetterőt, lendületet embertársaink szolgálatához, boldogításához. Hogy ne csak elvenni tudjunk, hanem adni is másoknak: szeretetet, bátorítást. „Közülünk senki sem él önmagának.” (Róma 14:7)

Az önuralom területei

Az önuralom egész lényünket érinti. A Teremtő jelzéseket írt tagjainkba, hogy tanítson, figyelmeztessen, vezéreljen: éhséget, fáradt-

ságot, magányérzetet, unalomérzetet, az idő, az éjszaka-nappal rendjét. *Testünk felépítésének és működésének tudatos megismerése* a feltétele annak, hogy helyesen tudjunk bánni vele, hogy azt adjuk számára, ami a legjobb. Fontos és lenyűgöző tanulmány felfedezni testünk liliputi világmindenségét, csodálatos összhangját, a Teremtő sokoldalú tervezését.

Ugyanígy lelki életünk felfedezése is nélkülözhetetlen. **Gondolkodásunk** irányítása, a sajátunknál

jobb gondolat elfogadása, a nekünk kedves, de az igazság (kinyilatkoztatott) mércéjéhez képest eltérő véleményünk feladása: önuralom. „*Bizodalma legyen az Úrban teljes elméből, a magad ételmére pedig ne támaszkodjál!*” (Példabeszédek 3:5) Ez nem saját gondolataink feladását jelenti – sőt Jézus a „teljes elméből és szívből” való követésre szólít –, hanem azt, hogy ne ragaszkodjunk mindenáron a magukéhoz, ha van annál jobb. Önigazolásaink, és nem önmagunk feladása ez!

Emberi természetünk fékezésekor **érzelmeink** tiltakoznak. Innen tudjuk, hogy az érzelem és az igazság nem mindig fedik egymást. Sokszor nem kísérik kellemes érzelmek az igazságért való küzdelmünket, mert érzelmileg egy ideig inkább ragaszkodunk a „*bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségéhez*”, amíg rá nem jövünk annak hamis voltára. Érzelmek tehát nem jó irányadók. Számtalan eset bizonyítja, hogy a túlzott érzelmek (ézelmesség, negédeség) könnyen átszaphatnak ellentétükbe, az irgalmatlan kegyetlenségbe.

A jóléti, gépesített-automatizált társadalom kitermelte a túl sok ételt-italt fogyasztó, és túl kevés testi erőfeszítést végző emberek tömegeit.

Az önuralom is egy olyan gyakorlat, amely elsajátítható. Minden gyakorlat elsajátítása pedig két dolgot igényel: az összpontosítást és az ismétlést.

Az akarat megfeszítése nélkül elképzelhetetlen az önuralom. Pál apostol „nemes harcról” beszél, célegyenes igyekezetről, és buzdítja testvéreit, hogy „*kitartással fussák meg az előttük álló küzdőteret*” (Zsidók 12:1–5). **Képzeletünket** uralni nem könnyű feladat. Korunk a légvárak építésé-

nek, a valóság kikerülésének kora. A tudatosság, az értelmesség, a valóság elkerülésének százada van mögöttünk, és előttünk áll egy még inkább valóságkerülő: a filmek, a videók, a virtuális valóság, az álzenék szimfóniája, a fizikai-lelki kábítószerek világa. Az alkotó képzelet megtalálásához és gyakorlásához erőfeszítéseket kell tennünk, hogy ne „*kancsalul, fessett egekbe*” nézzünk, hanem a valóság és az alkotó képzelet vezessenek az isteni mérték, az Ige szabta határok között jó irányba.

Aggodalmaink, félelmeink, szorongásaink uralása emberi erő által nem is lehetséges. Itt mutat rá az önuralom elve a nyolcadik és legfontosabb törvényre: az Istenbe vetett bizalomra. **Indulataink megfékezése** talán létünk legnagyobb feladata, de nem lehetetlen: „*Jobb a hosszútűrő az erős-nél, és aki uralkodik a maga indulatján, annál, aki várost vesz be.*” (Példabeszédek 16:32)

Hogyan nyerjük el és gyakoroljuk az önuralmat?

Tudnunk kell, hogy mit akarunk, és **akarnunk kell** azt, amit tudunk.

Azt például, hogy egy rossz szokásról akarunk lemondani, vagy le akarunk fogyni, vagy az indulatainkat akarjuk megfékezni. Örömmel, és ne fogcsikorgatva küzdjünk a jóért, mert bármibe is kerül, nyereség, ha uralmunk alá vonjuk testi-lelki életünket. Még akkor is, ha *érzelmeink* nemkívánatosnak állítják be a kitűzött célt, vagy még inkább a hozzá vezető

A számítógép- és internethasználat terén gyakorolt önuralomhiány többek között a kapcsolatainkat is károsítja.

utat. *Értelmünk*, és ne hangulataink vezessenek!

Kerüljük azt, ami rávenne bennünket a rosszra! Ha például fogyni szeretnénk, ne tartsunk otthon édességet, ha fogyasztása szenvedélyünkkel vált. A cigarettáról leszokni vágyók is így tegyenek, segítsék önmagukat! Emellett **keressük** azokat a tényezőket, amelyek segítenek a kitűzött pozitív cél elérésében, követésében, például a támogató társaságot, barátot, közösséget.

„Az önuralom olyan jártasság, ami elsajátítható. Mindenemű gyakorlat elsajátítása két dolgot igényel: az összpontosítást és az ismétlést.” (Vernon W. Foster: i. m., 211. o.)

Az önuralom eredménye

A mértékletesség és az önuralom gyümölcsei valóban kívá-

Örömmel, és ne fogcsikorgatva küzdjünk a jóért, mert ha nehéz is a harc, majd nagy lesz a nyereség, amikor uralmunk alá vontuk testi-lelki életünket.

atosak. Az első a **megelégedettség**. Pál apostol írja, aki az önuralom magas fokára jutott: „*Én megtanultam, hogy azokban, amelyekben vagyok, megelégedett legyek. Tudok megaláztatni is, tudok bővölködni is, mindenekben ismerős vagyok: a jólakással is, és az éhezéssel is, a bővölködéssel is, és a szűkölködéssel is. Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít*” (Filippi 4:11–13) A második gyümölcs az **öröm**. *Örüljete az Úrban, ismét mondom: örüljete!*” (Filippi 4:4) A harmadik ajándék a **kiegyensúlyozott testi-lelki élet**, a negyedik a **próbákra és nehézségekre felkészített**, és egyben az **alkotó-szolgáló életmódra** is átformált jellem. A lelki nyugalom és békeség fenntartását semmilyen körülmény sem gátolhatja (Róma 8:35–39). Ezek segítségével megvalósulhat a **boldog élet**, a hön óhajtott **egészség** is. Érdemes törekedni az önuralomra! Ennek eléréséhez mindenekelőtt forduljunk bizalommal Teremtőnkhez, akik leginkább tud segíteni bennünket.

A legszebb küzdelem – a legnagyobb győzelem

*Életünk legnemesebb küzdelme az
önmagunkkal szemben vívott küzdelem.*

Az e földön elérhető legnagyobb győzelem az önzésünk fölött kivívott győzelem.

Ezt a küzdelmet naponta vívhatod, ezt a győzelmet naponta elérheted.

*Ha Őhozzá fordulsz, segít neked vívni,
ha Tőle kérsz erőt, segít neked győzni.*

Szabó Attila,
lelkész, biológianár,
Balatonfüred

**A szabadon élő állatok ösztönszerűen mértékletesek.
Európai aranyfinty.**

A hónap receptjei

„A nemzetek sorsa attól függ,
miként táplálkoznak.”

(Cserna-Szabó András)

Tisztelt Olvasók,

A nevem Pap Márta, és férjemmel, Mártonnal meg két gyermekünkkel: Borbálával és Bencével Széken élünk.

Az egészséges életmódnak, a szervezet működésének, és a betegségek okainak témaköre mindig is érdeklődésem középpontjában állt, így hát elvégeztem az általános orvosi asszisztensi főiskolát, majd nem sokkal ezután úgy döntöttem, hogy felhagyok a húsfogyasztással. Később a férjem is csatlakozott hozzám, így hát én már hat, ő pedig három éve ezen az étrenden vagyunk – gyermekeinkkel együtt.

Meggyőződésem, hogy sokan nem vagyunk tudatában annak, mennyire fontos a táplálkozásra odafigyelni. Az általunk elfo-

gyasztott ételből vér képződik, mely átjárja egész lényünket, és befolyással van annak egészséges működésére.

Szeretném megosztani most veletek egy négyfogásos ebéd egészséges és tápláló, ugyanakkor könnyen elkészíthető receptjeit.

Napraforgó pástétom

Hozzávalók:

- 250 g hántolt napraforgómag (sótlan, nem pörkölt),
- 1 db főtt burgonya,
- 4 ek étkezési élesztőpehely (natúrboltokban kapható),

- 2 cikk fokhagyma,
- 1 közepes fej hagyma,
- só,
- víz szükség szerint.

Elkészítése:

Az összes hozzávalót - a hagyma kivételével –, összeturmixoljuk (botmixerrel vagy robotgéppel), a vizet lassan adagolva hozzá, amíg krémes állagot nem kapunk. Amikor kész van, hozzákeverjük az apróra vágott nyers hagymát.

Itt előételnek szántam, azonban teljes kiőrlésű kenyérral és zöldségekkel kiváló reggeli vagy vacsora.

Napraforgó pástétom teljes kiőrlésű kenyéren

Vegetáriánus pacalleves

Hozzávalók:

- 1/2 kg laskagomba (Pleurotus),
- 3 db sárgarépa
- 1 db petrezselyemgyökér
- 1-2 db hagyma
- 1 fej fokhagyma
- citromlé ízlés szerint
- 1 db pritamin paprika savanyúság, apróbb kockákra (románul: gogoşari muraţi)
- tejföl,
- só,
- szárított zöldségkeverék (esetleg ételízesítő).

Elkészítése:

A megtisztított répát, petrezselymet, hagymát vékony csíkokra vágjuk és a fokhagymacik-

Vegetáriánus pacalleves (laskagombával)

keket is beletörve megpároljuk, majd hozzáadjuk a gombacsíkokat, és a pritamint. Megkavarjuk, s ezután vízzel felöntve, ételízesítővel meg sóval együtt puhára főzzük. Miután a tűzről levettük, ízlés

szert citromlevet és tejfölt adunk hozzá, és szükség esetén utánsózzuk. Friss vagy ecetes csípőspaprikát is tehetünk mellé, de ez csak mértékkel fogyasztandó.

Csicseriborsó mártás párolt rizszel

Csicseriborsó mártás

Hozzávalók:

- 250 g száraz csicseriborsó
- 2 fej vöröshagyma
- 1 db kápia paprika
- 1 db paradicsom
- zöldpetrezselyem
- só
- zöldségkeverék
- 1-2 ek liszt,
- 1-2 dl tej (lehet növényi tej is)

Elkészítése:

A csicseriborsót beáztatjuk északára, megfőzzük és leszűrjük. A hagymát, a paprikát és a paradicsomot megpároljuk. Amikor megpárolódott, hozzáadjuk a csicseriborsót, és kb. 10 percig főzzük. A liszttel és a tejjel habarást készítünk és miután beletettük még egyet lobbantunk rajta. Ezután levesszük a tűzről, és beletesszük az aprított petrezselyemzöldet. Tálalhatjuk párolt rizszel, tarhonyával. Fejes salátát vagy egyéb salátát adhatunk mellé.

Keksztorta

Hozzávalók:

- 900 g keksz,
- 7 kanál olvasztott kókuszszír
- 6 ek méz
- 4 ek karob (vagy kakaó) por
- 1 marék darált vagy vagdalt dió
- 1-1/2 dl víz

A tetejére öntendő máz összetétele:

- 5 ek porcukor
- 1 ek karob por (vagy ismét kakaó)
- 2 ek kókuszszír
- 2 ek forró víz.

Megjegyzés: a karob a szentjánoskenyérfa kemény, magyszerű gyümölcse, melynek őrölt formája a kakaóporhoz hasonló, azonban annál egészségesebb. A kókuszdióból kiperéselt kókuszszír a vaját vagy

a margarint helyettesítő, azoknál egészségesebb termék. Mindkettő natúrbotokban kapható (pl. Kolozsváron a Central áruházal majdnem szemben levő Naturland boltban).

Elkészítése:

A kekszet összetörjük, hozzáadjuk a fent leírt hozzávalókat s így gyúrható masszát kapunk, melyet jól eldolgozva kerek vagy négyzet alakú tortaformába teszünk és megnyomkodjuk, hogy egyenletes legyen. A tetejére ráöntjük a mázat és műanyagfóliával letakarva 1 órára hűtőbe tesszük.

Jó egészséget és jó étvágyat kívánok hozzá!

Karobos-diós keksztorta

Sok szeretettel:

Pap Márta,

édesanya és háziasszony, Szék

Szeretettel meghívjuk Önöket a Csíkszeredai Nyári Régizene Fesztiválra!

2019 július 7-14 között, Csíkszereda városa, erdélyi és magyarországi előadók részvételével otthont ad a már több éve megismétlődő, helyi Régizene Fesztiválnak. Az ez évi program *Kájoni János* ferences szerzetes (1629-1687) zeneszerzői munkásságára alapszik. A rendezvények – koncertek, előadások, gyermekprogramok, stb. – a város számos helyszínén zajlanak. További információ és részletes program a www.regizene.ro/hu honlapon.

Igemorzszak

Adni vagy kapni?

„Minden tekintetben megmutattam néktek, milyen kemény munkával kell az erőtlenekekről gondoskodni, megemlékezve az Úr Jézus szavairól. Mert ő mondta: Nagyobb boldogság adni, mint kapni.” (Cselekedetek 20:35)

Hajlamosak vagyunk arra, hogy mindig csak kapjunk. Szegénynek állítjuk be magunkat, mert félünk, hogy ha sokunk van, ha gazdagnak néznek, akkor majd elvárják tőlünk, hogy adjunk...

Mily sokszor rádöbbenünk arra, hogy életünk valójában nem más, mint fáradtságos, megterhelő munkavégzés, véget nem érő küszködés. Nézzük csak a mannahullás esetét a pusztai vándorlás során: Isten minden nap hajnalára hullatott mannát, és megtiltotta annak elraktározását. Azonban egyesek nem bíztak Isten mindennapi gondoskodásában, és a „biztonság kedvéért” félre próbáltak tenni belőle. De a félretett rész, Isten akaratából, már másnapra megromlott (2 Mózes 16:20).

Akkor is, most is, kitűnt és kitűnik emberi természetünk e sajátossága: többet gyűjtünk össze (vagy próbáljuk ezt tenni), mint amennyire szükségünk volna.

„Aki szereti a pénzt, nem telik be pénzzel... (...) Van egy gonosz

nyavalya, amelyet láttam a nap alatt: az ő ura veszedelmére tartott gazdagság.” (Prédikátor 5:10,13)

Mindig a többletért fáradunk, pedig a munkának az életünkben Istentől áldottnak és az Ő akaratával összhangban levőnek kellene lennie.

És az Isten ma is, és általában visszaveszi a fölösleget.

Elégedetlen volt a nép a pusztában, visszavágyott az egyiptomi húsfazekak mellé, és válaszul az Úr rengeteg fűjjel árasztotta el őket. Ám a húst mértéktelenül habzsoló embereket ugyanakkor csapás, betegség is sújtotta (4 Mózes 11:4-6, 31-35).

Manna szedése a pusztában.

Térjünk vissza a mannára: sokuknak elégük volt már az „egyenlőség kegyelméből” is – miért szedjek én is csak annyit, mint a szomszédom – és többet próbáltak szedni... de újból csoda történt: aki többet szedett, nem volt végül többje edényében, és

aki kevesebbet szedett, nem volt kevesebbje a napi, Isten által meghatározott, begyűjtendő mennyiségénél.¹

Mások így gondolkodtak: minek nekem szombaton leállnom, miért ne szedhetnék frisset akkor is? Ezek, az Úr által megszabott pihenőnapon kimenvén, semmit sem találtak (2 Mózes 16:26-28).

Megint mások talán ezt mondták: olyan jól alszom, minek hát nekem oly korán felkelnem a mai adagot begyűjteni? De később kimenve a tábor köré, amikor már a Nap forrón süttött, úgy találták, hogy a manna elolvadt, megsemmisült (lásd a 21. verset).

Milyen sok tanítás rejlik mindezekben...!

A ma embere sem tud megállni, és a nagy rohanásban elmúlik, szertefoszlik élete. A hét minden napján gyűjteni, tevékenykedni akarunk. De egy nap ott állunk

majd kimerülten, öregén, betegen, és rádöbbenünk: mily kevés időnk volt egy életen át Istenre és embertársainkra!

¹ Lásd 2 Mózes 16:18-at. A napi begyűjtendő mennyiség a 16. vers szerint fejenként egy ómer, azaz 2,2 liter volt.

Jézus Urunk imádkozva készül az újabb napra.

Vagy a korán kelés: Isten Fia kora reggel az Atyjával kezdte a napot, imában leborulva.² Mi sokszor halogatjuk a kora reggeli, Vele való találkozást, és később, zsúfolt napunk folyamán a lelki mannát már nem leljük...

Izráel népének hitetlensége!

Isten maga volt személyesen jelen közöttük, tűzfelhőben és

2 „Kora reggel pedig, még szürkületkor, fölkelvén, kiméne, és elméne egy puszta helyre és ott imádkozék.” (Márk 1:35)

szüntelen csodák által, és ők mégis...

De mit szólhatnánk mi, ma, amikor az Istent Gondviselését sokszor észre sem véve, egyszerűen kihagyjuk Őt a mindennapjainkból?

A munkánk értelme

Isten áldásképpen adta a munkát az Édenkertben élő első emberpárnak.³ Tekintsük hát mi is annak. Munkavégzésünk ekként ne kényszer legyen, azt hangoztatva, hogy

3 Lásd 1 Mózes 2:15-öt.

úgyis másokat – például a munkaadót és családját – gazdagítunk gürcölésünkkel. Gonosszá és fáradtszívűvé tesz az effajta mentalitás. A test hasznos fáradtsága az elme gyógyszere.

„Édesen alszik, aki dolgozik, akár keveset, akár sokat eszik – a gazdagot ellenben nem hagyja aludni a jóllakottság.” (Prédikátor 5:11- Új Prot. Ford.)

Igen: ha nem vagyunk figyelmesek, iriggyé válunk, és nélkülözni fogjuk a megbocsátó lelkületet.

Mindenki ismeri a Jézus példázataiból *A két adós*, vagy *A gazdag ifjú példáját*:⁴ az elsőben az, akinek ura elengedte a hatalmas tartozását, nem tudta ugyan-ezt megtenni a neki kevéssel tartozóval is; a másodikban pedig a gazdag ifjú kapni ugyan tudott Istentől – sokat, nagy vagyont –, de amikor az Úr ezt visszakérte tőle, akkor már adni nem tudott.

Nemde mi is ilyenek vagyunk...?

Eszünkbe jutnak Péter Jézushoz intézett szavai is: „... az egész éjszaka fáradtunk, még sem fogtunk semmit...” (Lukács 5:5)

Így járunk mi is, kedves testvéreim, ha Isten nélkül fáradozunk.

A tíz leprás példája is sokatmondó: Közülük csak egy volt annyira hálás, hogy Jézushoz visszaszietve leborult Előtte: a többi valahogy természetesnek vette a nagy csodát, s immár győgyultan elfeledett hálát adni. Nem ismerték a köszönetet, hisz talán sohasem gyakorolták azt (Lukács 17:11-19).

Dávid ellenben így gondolkodott:

4 Lásd a Máté 18:23-35 és 19:16-23 részeket.

A nehéz munka védelmet jelent a tétlen embereket megkörnyékező kísértések ellen. Kézi aratás Magyarországon, a gépesítés előtti időkben.

„– Maradt-e még valaki a Saul házanépe közül, hogy irgalmas-ságot cselekedjem vele Jonathánért?” (2 Sámuel 9:1)

És ekkor előhozták Jonatán fiát, Mefibósetet, akinek az akkori kegyetlen törvények szerint meg kellett volna halnia a minden lehetséges riválist kiirtó, új dinasztia alapító király kezétől. Azonban Dávid gondoskodott róla, és barátjává fogadta őt, mint ahogy annak idején apja, Jonatán királyfi tette vele, a pásztorfiúval.

A kegyelmet ingyen és méltatlanul kapjuk Istentől, tehát kötelességünk gyakorolni is azt. Munkavégzésünk során kérjük hát Isten jelenlétét, minden alkalommal – hogy munkánk, munkakapcsolataink Tőle áldottak legyenek.

Terhelő fölösleg

Gyűjtés!

Lehetséges lenne-e, hogy házaink ne fölösleges dolgokkal telt raktárak legyenek? A szem az, amely kívánva, arra kényszerít, hogy e világ diktálta szintre tornásszuk fel magunkat, kielégítve ezáltal nagyravágyásunkat, hiúságunkat, önzésünket, és értelmetlen birtoklási vágyunkat.

„Ne szeressétek a világot, se azokat, amik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete.

Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, és a szemek kívánsága, és az élet kérdése nem az Atyától van, hanem a világból.

És a világ elmúlik, és annak kívánsága is; de aki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.” (1 János 2:15-17)

„Mert minden rossznak gyökere a pénz szerelme: mely után

sóvárogván, némelyek eltévedtek a hittől, és magokat általszegeztek sok fájdalommal.” (1 Timóteus 6:10)

Szaladok, e világ diktálta tempóban, és időm nem marad arra, ami igazán fontos – gyerekeink, házas-társunk, idős szüleink, lassan elmaradó baráti kapcsolataink sínylik meg ezt.

Az időnkkel, mulasztásainkkal is el kell majd számolnunk Istennél: megannyi elpazarolt drága alkalomért, amelyet Isten

Dávid király fogadja a mindkét lábára sánta Mefibósetet.

Őseink Istenfélelmének és adakozásának emléke – a kalotadamosi református templom, és a kőkerítésben levő tábla.

szolgálatába, a nehézségekkel küzdők megsegítésébe kellett volna fektetnünk.

Alig voltam 17-18 éves, amikor a Bibliát olvasva, egy ilyen korú lány esetében meglepő módon a *Prédikátor* könyve tetszett meg leginkább. E könyvben, az oly nagy gazdagsággal bíró, de most már idős korba eljutott Salamon király viszsza-visszatérő gondolata: „*Minden hiábavalóság!*” (Prédikátor 1:2).

Akkor azt hittem, túlzottan borúlátó vagyok, de ma már, Salamon akkori életkorához közeledve, vele együtt újból csak ugyanazt állíthatom.

Egy történet jut eszembe: valahol, régebben, egy másik országban megpihent fáradalmaitól a faluban évtizedeken át szolgáló, idős lelkész. Kívánsága szerint, az őt búcsúztató Istentiszteleten behoztak egy fémdobozt, mely az ő hagyatékát jelentette a gyülekezet számára. Ám amikor felnyitották, a doboz tele volt értéktelen üvegcserepekkel, fémda-

rabkákkal, meg kopott, régi gombokkal.

A dobozhoz levél is volt mellékelve:

„*Szeretett híveim! Egy életen át összegyűjtöttem azokat az értéktelen dolgokat, amelyeket ti pénz helyett a perselybe dobtatok. Most visszaszolgáltatom nektek őket...*”

Igen, az emberek sajnáltak a templomból való kimenetkor a pénzükből adni – de adakozás nélkül is szégyelltek a doboz mellett elhaladni. Ezért egy előkészített értéktelen holmit csúsztattak be a nyíláson, amely a perselybe beesve, a pénzermékhez hasonlóan zördült meg.....

Hányunknak ilyen az egész élete? Kifele valamilyen kegyes máz, ám belül értéktelen üresség! Kit próbálunk valójában megtéveszteni?

Íme, mit mond Isten Igéje a harácsoló, Isten nélkül fáradozó emberről:

„*Jaj azoknak, akik a házhoz házat ragasztanak, és mezőt*

foglalnak a mezőkhöz, míg egy helyecske sem marad, és csak ti magatok laktok itt e földön!” (Ésajás 5:8)

„*Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őriző.*

Hiába néktek korán felkeltek, későn feküdnötök, fáradsággal szerzett kenyeret ennetek! Szerelmesének álmában ad eleget.” (Zsoltár 127:1-2)

„*Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol a rozsda és a moly megemészti, és ahol a tolvajok kiássák és ellopják;*

Hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket mennyben, ahol sem a rozsda, sem a moly meg nem emészti, és ahol a tolvajok ki nem ássák, sem el nem lopják.

Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.” (Máté 6:19-21)

Drága Kalotaszegi Testvéreim!

Egyik kedvenc énekem szavai jutnak eszembe, és ezekkel búcsúzom most tőletek:

*Mint a szép csillagok,
Mind-mind elmúlnak
Ha a nap sugara a földre ér,
Fűszálként az emberek is elhullnak;
Egy megmarad – mit Jézusért tettél!*

*Ó, ez megmarad,
Ez el nem hervad,
Sosem hervad mit Jézusért tettél!
Ha elhagyd a bűnt, s szolgálsz
az Úrnak
Sosem hervad mit Jézusért tettél!*

Lukács Szöszke Ilona,
nyugdíjas, Györgyfalva

**Pénzadományainknak a lelki átadásunkat kell jelképezniük.
A magyarkiskapusi református templom perselye.**

Krisztus iskolája

(6. rész)

**Amilyen
az Istenképem,
olyan az imádatom**

Isten identitása elménkben és lelkünkben formálódik ki, amikor apránként információt szerzünk látás, hallás, tapasztalás révén, s mindez az idők során kiegészül a Biblia olvasása, prédikáció hallgatása, a sákrámentumok gyakorlása, és a hitünkről való bizonyoságtétel által.

Már a Szentírás első fejezetében ezt olvassuk:

„És monda Isten: Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlóságunkra; és uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a baromokon, mind az egész földön, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.” (1 Mózes 1:26)

A kérdés az: mennyi maradt meg bennem az eredeti, Isteni képmásból? Mennyire hasonlítok Hozzá? Töreksem-e még az Ő képét visszatükrözni, Őt egyre jobban megismerni?

Vagy, megelégszem a szokásos önítelő meglátással: én sem vagyok rosszabb a másiknál, ennél vagy annál a felebarátomnál!

Ez meglehet, hogy így van, ám Isten mércéje, mely által a végső ítélet kiszabatik nekünk, más:

„... mi lesz azoknak a végök, akik nem engedelmeskednek az Isten evangéliomának?

És ha az igaz is alig tartatik meg, hová lesz az istentelen és bűnös?” (1 Péter 4:17-18)

Más szavakkal: ha az Isten iránti engedelmisséget nem sokra becsülő, széles úton járók nagy

tömegével tartok, miként érhetnék célba azon kevesek csoportjában, kik a keskeny utat választották?¹

Tekintsük most meg, milyennek szeretne látni minket Isten!

„Mert akiket eleve ismert, eleve el is rendelte, hogy azok az ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyenek...” (Róma 8:29)

Tehát, a mi példaképünk maga Isten Fia: és az ihletett Ige itt megígéri, hogy az Isten gyermekeiben az Úr Jézus ábrázata, azaz jelleme fog kialakulni.

De mit tudunk Jézus ábrázatáról?

„Hálákat adván az Atyának, (...) Aki megszabadított minket a sötétség hatalmából, és általvitt az Ő szerelmes Fiának országába, kiben van a mi váltságunk az Ő vére által, bűneinknek bocsánata; Aki képe a láthatatlan Istennek...” (Kolosse 1:12-15)

Kinek a képét szeretnénk hát hordozni? A Fiúét, aki magát a láthatatlan Istent mutatta be nekünk

1 „Menjetek be a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az az út, amely a veszedelemre visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik megtalálják azt.” (Máté 7:13-14)

szent jellemében, avagy ezen, a sötétség hatalmában levő világét?

„Kérlek azért titeket atyámfiak az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteteket. És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által...” (Róma 12:1-2)

**Az ártatlan kisgyermek az ember édeni,
el nem bukott állapotára emlékeztet.
Magyarvistai kislány.**

De vajon bennünk, bűnös emberekben, kiábrázolódhat-e a Krisztus képe? Íme, mit mond erről Pál:

„Gyermekeim! kiket ismét fájdalommal szülök, míglen kiábrázolódik bennetek Krisztus.” (Gálata 4:19)

Máshol pedig, az Istentől származó szentségről ezt olvassuk:

„Mert ez az Isten akaratja, a ti szentté lételetek...” (1 Thesszalónika 4:3)

„Mert én, az Úr, vagyok a ti Istenetek; szenteljétek meg azért magatokat, és szentek legyetek, mert én szent vagyok...” (3 Mózes 11:44)

Rendkívül fontos pontosan megismernünk Teremtőnket és az Ő kívánalmait, és felfogva magasztos nagyságát, méltóképpen viszonyulnunk Hozzá életünk minden körülménye között – s ekként magával az életünkkel fogjuk dicsérni Őt.

„Méltó vagy Uram, hogy végy dicsőséget és tisztességet és erőt; mert te teremtetél mindent, és a te

akaratodért vannak és teremtetek.” (Jelenések 4:11)

Isten jelleme tetteiben nyilvánul meg, és egész teremtet munkája dicséri szerető természetét.²

De vajon miért távolodott el oly nagyon az emberi család e csodálatos Istentől?

2 Itt azonban meg kell különböztetnünk a teremtés eredeti elemeit (szeretet, harmónia, szépség, hasznosság) azon változásoktól, melyeket a bűn hozott be világunkba (mint pl. a betegség, pusztítás, szenvedés, kegyetlenség, halál). Az első nemsokára, e világ újjáteremtésekor újból kiteljesednek, és örökre megmaradnak, míg az utóbbiak mind-örökre megszűnnek.

„... e világ istene megvakította a hitetlenek elméit, hogy ne lássák a Krisztus dicsőséges evangéliomának világosságát, aki az Isten képe.” (2 Korintus 4:4)

Kit ért Pál “e világ istene” alatt?

Azt, akit Jézus “e világ fejedelmének” is nevez,³ azt, aki embergyilkos volt kezdettől fogva, azaz minden jó ellenségét: a Sátánt.

Íme, hogyan mutatja be a Szentírás az ördög fogságában levő emberek állapotát:

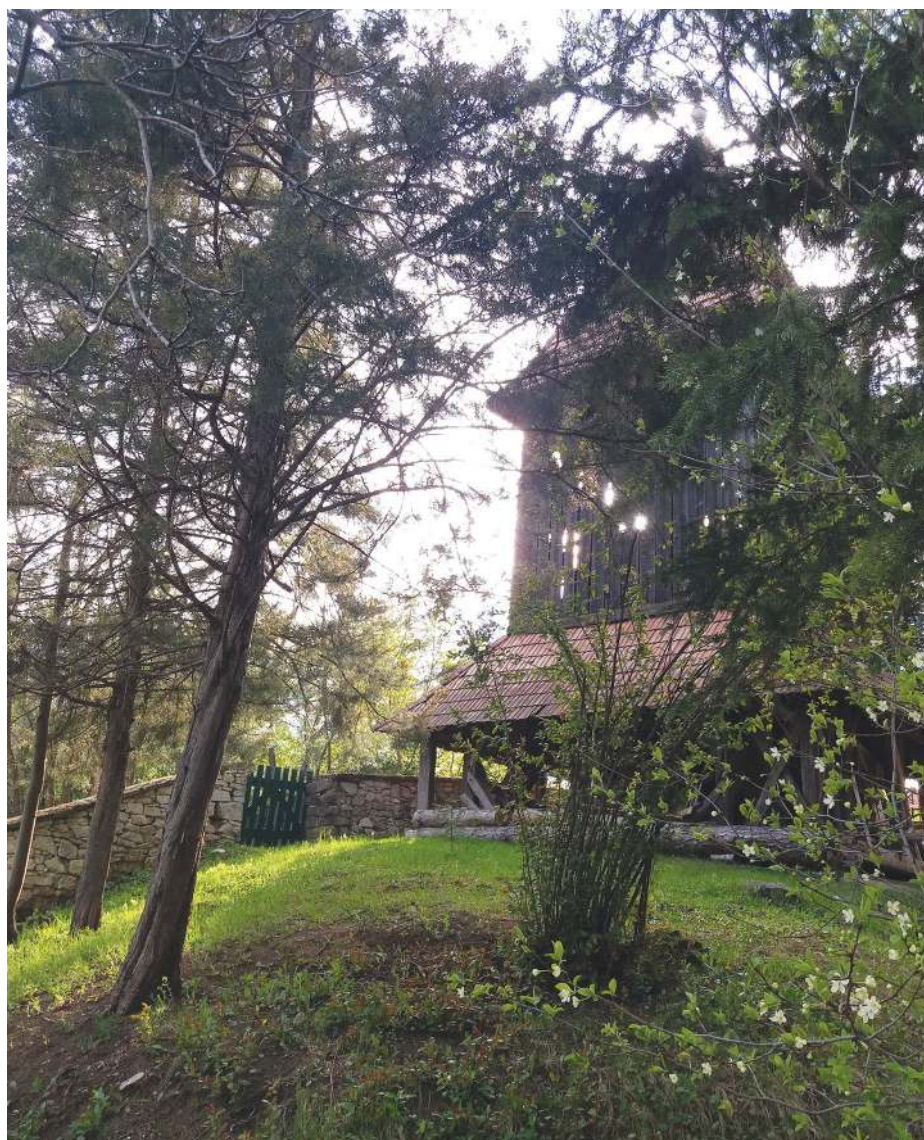
„... holtak valátok a ti vétkeitek és bűneitek miatt, melyekben jártatok egykor e világ folyása szerint, a levegőbeli hatalmasság fejedelme szerint, ama lélek szerint, mely most az engedetlenség fiaiban munkálkodik, akik között forgolódunk egykor mi is mindnyájan a mi testünk kívánságaiban, cselekedvén a testnek és a gondolatoknak akaratját...” (Efézus 2:1-3)

De erre a helyzetre is elő volt készítve a megoldás a szerető Istennél:

„De az Isten gazdag lévén irgalmasságban, az Ő nagy szerelméből, mellyel minket szeretett, minket, kik meg voltunk halva a vétkek miatt, megelevenített együtt a Krisztussal, (kegyelemből tartatott meg!) (...) Mert az Ő alkotása vagyunk, teremtetvén Általa a Krisztus Jézusban jó cselekedetekre, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk.” (Efézus 2:4-5,10)

A bűnbánó, megtérő bűnöst Isten kegyelme és ereje újjáalkotja, és mint Jézus testének, vagyis az Ő Egyházának tagja, Őt fogja visszatükrözni minden tetteiben.

Bárcsak megnyílnának hiteink! – meglátva Őt, Aki csodálatosan közel van hozzánk, mindent tud rólunk, és örökö-
3 Lásd János 14:30 versét.

A magyarvistai templom haranglábja.

dik felettünk, vágyakozva a mi viszont-szeretetünkre.

„Uram, megvizsgáltál engem, és ismersz. Te ismered ülésemet és felkelésemet, messziről érted gondolatomat. Járásomra és fekvésemre ügyelsz, minden útam jól tudod. Hová menjek a te lelked előtt és a te orcád előtt hova fussak? (...) Ha a mennybe hágok fel, ott vagy; ha a Seolba vetek ágyat, ott is jelen vagy. Ha a hajnal szárnyaira kelnek, és a tenger túlsó szélére szálланék: Ott is a te kezéd vezérelne engem, és a te jobbkezéd fogja engem.” (Zsoltár 139:1-3, 7-10)

Ne halogassuk válaszunkat az Ő szerető hívására!

„Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket.” (Zsidók 4:7)

Kérjük hát az Ő drága Szentlelkét, hogy láttassa meg velünk Isten szent arcát, és vezessen az Ő ismeretéből fakadó valódi imádatra: a gyermeki szeretet és a Neki való engedelmesség útjára. Ámen.

Fejes Lajos,
nyugdíjas testnevelő tanár,
Bánffyhungad (és J.E.)

Kalotaszegi Istenes vers

Haza-hívás

Régi időkből jön
E dal szava felém,
Kissé megpihen szívemben,
Míg szárnyra kap ismét.

Messze száll egy szép madár,
Aranyszárnyán gyémánt-harmat,
Nyugtot keres lábainak,
Bércet, hol majd fészket rak.

De alatta csak mély tenger,
Örvénylő hab, zúgó ár,
Földet keres, szilárd sziklát
Hol meg nem ingó fészke áll.

Most karéjban álló hegyek
Tűnnek fel a hajnal-pírban,
Mik közé dús erdő-párák
Felhő-álmot borítottak.

Megdobban a madár szíve,
A tenger moraja elül.

Szent érzelem hasít belé:
Tán ott, a hegykoszorún belül...!

Erős szárnya most ösvényt csap
A friss, sziporkázó légben,
Suhan, figyel, örömtelin,
Míg átér a hegyperemen.

És mily csoda!
Ország várja!

Mit öntöz számtalan folyó,
Élet földjére vezette
Viharok közt a Fennvaló!

Túljut a havas csúcsokon,
Zuhan, lecsap, süvít tolla,
Melyre arany mintázatot
Gondolt ki Teremtő Atyja.

Ó, te Kárpátok ölében
Nyugvó erdő-illatú ország,
Vizeidnek csodás dalát
Sose feledi, ki itt járt!

Egy fenyővel koronázott
Mohos szikla mintha várná.

Pávás homlokzatú ház, Mákófalva.

Az Erdélyi Szigethegység sziklás fenyvesei

Arany-madár lába végül
Megpihen – véget ért útja.

Gyémántharmat, ezüst holdfény
Méz-gyümölcsök, bőség-termény!
Hála néked, drága Isten,
Mindért, mit itt lenn készítél!

Most vihar jön, villám csapkod,
Jégeső hull, hó száll bőven,
De a madár egy a kővel,
S mindhalálig nem megy innen.

Megfejem most e vers-talányt:
A madár az mi vagyunk.
A szikla pedig a Krisztus,
Ki kezdettől mentsvárunk.

A háborgó víz e világ
Hol őseink átvonultak,
Míglen Isten menedékként
Mai szép hazánkat nyújtá.

Több mint ezer éve ennek.
Azóta is Ő a szikla,
Őt feledve, mi, utódok,
Kérjük a pusztulásunkat.

Gyémántszárný aranymadár
Ezüst holdfény szép zenéjén...
E hon után mennyei vár,
Ha szívünk a hú Istené.
Ámen.

„... azt az örömdetes üzenetet
hirdetjük néktek, hogy e hiábava-
lókól az élő Istenhez térjete, ki
teremtette a mennyet, a földet, a
tengert és minden azokban való-
kat: ki az elmúlt időkben hagy-
ta a pogányokat mind a maguk
útján haladni, jóllehet nem hagy-
ta magát tanúbizonyság nélkül,
mert jóltevőnk volt, adván menny-
ből esőket és termő időket nékünk,
és betöltvén eledellel és örömmel
a mi szívünket. (...)

Ő ád mindeneknek életet, lehe-
letet és mindent, és az egész embe-
ri nemzetséget egy vérből teremtet-
te, hogy lakozzanak a földnek egész
színén, meghatározván eleve ren-
delt idejőket és lakásuknak határa-
it; hogy keressék az Urat, ha talán
kitapogathatnák őt és megtalálhat-
nák, jóllehet bizony nincs mes-
sze egyikőnkől sem: mert ő benne
élünk, mozgunk és vagyunk.” (Cse-
lekedetek 14:15-17, 17:25-28)

(J.E.)

Rejtvény:

Mi a népek kötelessége?

(A válasz a középső oszlopban
tűnik majd fel – lásd még Csele-
kedetek 17:26-27 verseit).

Kedves Olvasók!

E havi rejtvényünk révén a
magyar és az európai történelem-
ben tallózunk. Sok sikert!

Az utóbbi lapszám rejtvényé- nek a megfejtése:

1. Mohácsnál; 2. kérődző; 3.
Genf; 4. (Nagy)majtény; 5. Türe;

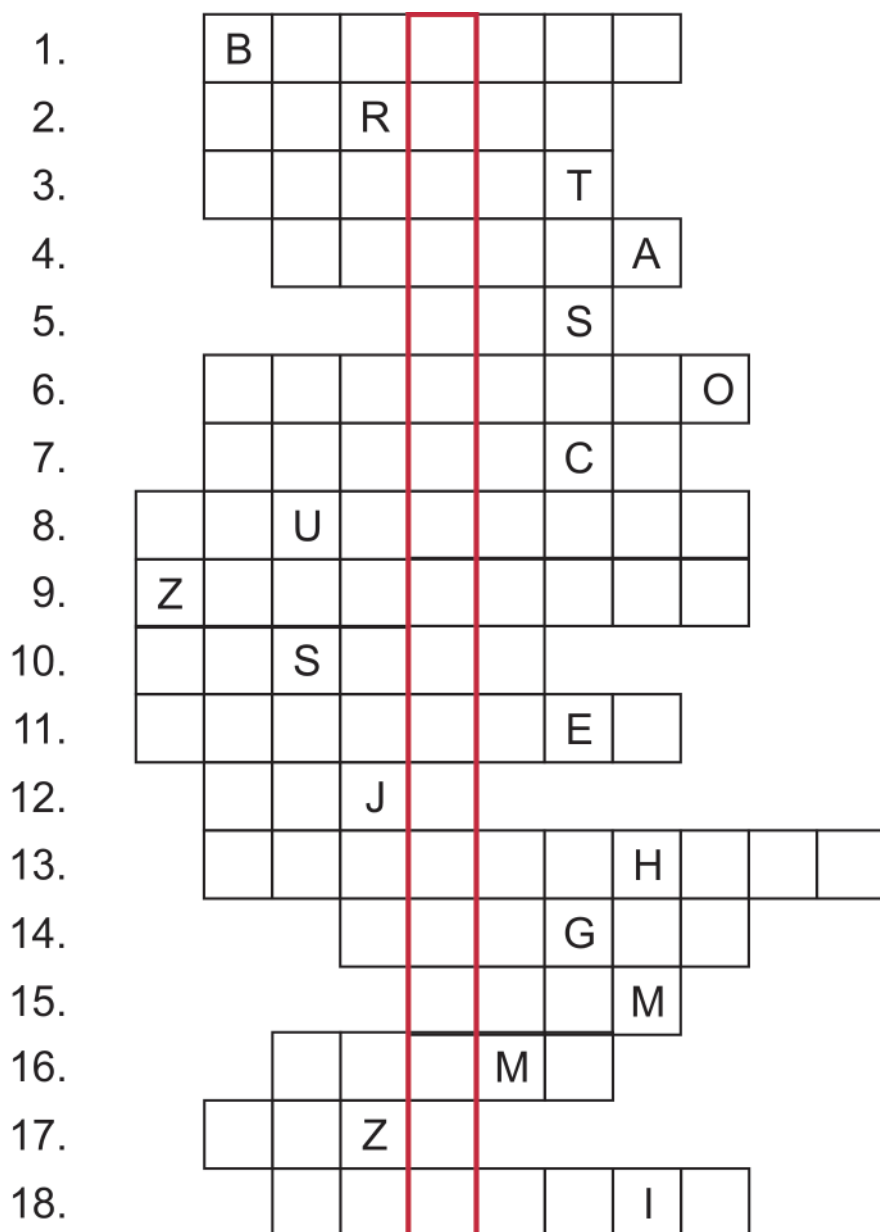
6. Aletta; 7. Kármel; 8. Vizsoly;
9. Eszter; 10. Göncz; 11. pikke-
lyük; 12. Ábel; 13. kövért; 14.
Debrecen; 15. Munkács.

1) 1613-ban választja meg a Ko-
lozsvárra összehívott országgyű-
lés történelmünk azon fejedelmét,
aki fontos szerepet játszott mind
az erdélyi, mind az európai pro-
testantizmus fennmaradásában.
Neve: ... Gábor (1580-1629).

2). Az Árpád-ház fiágának kiha-
lásával (III. András 1301-ben
hal meg), rövid ideig a cseh
II. Vencel, majd a bajor III.

Ottó jut a magyar trónra. Ezu-
tán következik a francia gyöke-
rű Anjou ház uralma, elsőként I.
... Róbert személyében, 1308-
1342 között.

3). IV. Béla magyar király és Lasz-
karisz Mária bizánci hercegnő
fiatalon elhunyt lánya (1242-
1270), akinek ma is nevét viseli
a Buda és Pest közötti volt Nyu-
lak-szigete.

- 4). Az ellenreformáció zászlóvivőjének számító Jezsuita Rend megalapítója: a baszk származású ... Ignác (1491-1556).
- 5). A lombardok legyőzője és a pápai állam megalapítója (756-ban): ... Pipin frank király.
- 6). Itt, a flamandföldi ...-ban vesztette el 1815-ben a korzikai származású Bonaparte Napóleon francia császár (élt: 1769-1821 között) az utolsó csatáját.
- 7). 385-431 között élt az, aki az íreknek elvitte az evangéliumot: ...
- 8). A Mohácsnál győzedelmeskedő török sereg vezére: I. ... szultán (1491-1566)

- 9). I. Rákóczy György fejedelem szent életű felesége, a reformáció és az oktatás támogatója: Lórántffy ... fejedelemasszony (1600-1660).
- 10). A Ferences-rend megalapítója, ... Ferenc (1182-1226).
- 11). Habár kegyetlen apja, VIII. Henrik megölette édesanyját, Boleyn Annát, ő mégis az angolok királynőjévé vált. Hosszú, 45 évig tartó uralma alatt végérvényesen megerősödött a protestantizmus ügye a szigetországban. Neve: I. ... (élt: 1533-1603 között).
- 12). A magyarok első királyának, I. Istvánnak (élt 975-1038 között) eredeti neve: ...

- 13). Luther Márton jó barátja és munkatársa, ... Fülöp (1497-1560)
- 14). E várat védelmezte 2500 katonájával a hatalmas török túlerővel szemben, és itt is esett el 1566-ban Zrínyi Miklós horvát bán (eredeti nevén Nikolas Zrinski): ...vár.
- 15). VIII. Bonifác pápa 1302-ben bullát adott ki, melyben többek között leszögezte: „... az üdvösséghez teljességgel szükséges, hogy minden emberi teremtmény alávesse magát a Római Pápának.” (lásd a 36. lapszám 30 oldalát). A bulla neve: ... Sanctam.
- 16). Ezen közép-nyugat németországi városban, az V. Károly császár által összehívott országgyűlésen védte meg 1521-ben Luther a reformáció tanait a német birodalom vezetői és a katolikus egyház képviselői előtt – mindörökké megváltoztatva a történelem addigi folyását. A város neve: ...
- 17). I. István királyunk apja, és Sarolt fejedelemasszony férje: ... magyar fejedelem (élt 945-997 között).
- 18). Hunyadi Mátyás királynak, csupán egy évig tartó házasság után a szülésbe belehalt, nagyon fiatal első felesége: Podjebrád ... cseh királynő (1449-1464).

(J.E.)

**Luther Márton (1483-1546)
szobra Worms-ban.**

Kalotaszegi Angolóra

Lesson ten

How much is it? How much are they?

– Oh, what a nice jacket/coat! (*dzsekit / kăut*)
How much is it?

– It's £ 50. / *Itsz fifti páundsz.*

– Oh, such (*szács*) nice shoes/trousers!

How much are they?

– They are £ 45./ *đěj ár fôti-fájv páundsz.*

shirt /*să:t/* ing

pair of socks/ *pěă av szaksz / pár zokni*

In the fashion store (*Fesăn sztór*)

A divatáruházban

– Good evening, sir! Can I help you?

– Certainly. I'd like a jacket, please. (jacket – itt: zakó)

– Oh, I see. Traditional, or something more fashionable? (*Trădisănl, ór számthing mór fesănăbăl?*)

Hagyományost, vagy inkább valami divatosabbat?

– Fashionable, please.

– What colour would you like? (*kălăr: szín*)

– Grey. (*grėj: szürke*)

– And what size are you? (*szájz: méret*)

– 48, I think. (Chest size, centimeters – chest size /*cseszt szájz/* mellbőség)

A 9. lecke¹ házi feladatának megoldása:

1). How *much* money has she got? She has got only a few pounds. 2). How *many* children have Andrew and Laura got? They have *got* two sons and one daughter. 3). How *much* milk is there in the bottle? There *is* a little. 4). How *many* chickens are *there* in the yard? There *are* a lot.

1 A 30-31. lapszámból.

Milyen szép dzseki/kabát!

Mennyi(be kerül)?

Ötven font(ba).

Milyen szép cipő/nadrág!

(ezek többes számban használt ruhadarabok)

Mennyi(be kerül-nek)?

Negyvenöt fontba.

each / *ács / mindegyik*

£ 2,50: two pounds fifti / *tú páundsz fifti*

– Let me see. (*Let mi szí / Hadd lássam*)

How about this one? (*Háu ābaut ..isz uán? / Mit szólna ehhez?*)

This is a quite trendy, woolen jacket. (quite trendy / *kvjăt trendi/jócskán divatos, woolen / vúlăn / gyapjút(ból készült)*)

– Yes, it's very nice. How much is it?

– It's £ 87, sir (eighty-seven pounds).

– Good. Can I try it on? (*Ken áj tráj it an?/ Felpróbálhatom?*)

– Certainly. Here is the cubicle. (*kju:bikăl: öltözőfülke*)

At the shoe department

(*sú dipá:tmănt*)

A cipőrészelegén

– Good morning, madam! May I help you? (*Mėj áj help jú? /Segíthetek?*)

– Yes, I'm looking for a good pair of boots / training shoes /sandals. (*Ájm lukin' fôr ā gud pěă av bútsz /tréjnin' súz /szendălz.*) Egy jó pár csizmát / sportcipőt / szandált/ keresek (vagyis: szeretnék).

– What colour would you like?

– Brown / white, please.

– And what size are you?

– 37. (European size. UK: 4,5)

- Let me see... Are these ones all right?
- Oh, they are really nice... how much are they?
- £ 65, madam. (Sixty-five pounds)
- Oh, I see... Can I try them on? (*Ken aj tráj ěem an? / Felpróbálhatom?*)

– Certainly. Please take a seat here. (*tějĥ ě szít hiĥ / foglaljon itt helyet*)

Hmmm... they fit you perfectly! (*ěěj fit jú pĥfktli/ tökéletesen illenek Önre*)

Megjegyzés

- May I help you? / Szabad-e segítenem?
 - Can I help you? / Lehetséges-e segítenem?
- Gyakorlatilag mindkét kifejezés azt jelenti: –Segíthetek?

sir / szĥ: / uram

madam / medĥm / asszonyom

Colours/kalĥz/ színek

black, white, grey / *blek, uĥjt, grěj* / fekete, fehér, szürke
red, orange, yellow / *red, arindzs, jelĥu* / piros, narancsszínű, sárga

green, blue, violet / *grin, blú, vĥĥlĥt* / zöld, kék, lila
brown, pink / *brĥun, pink* / barna, rózsaszín

Clothes / Klĥutsz / Ruhák

Singular / Szingjulĥ / Egyes számú (ruhadarabok):

shirt, T-shirt / *shĥ:t, Tí-sĥ:t* / ing, trikó
blouse, skirt / *blĥuz, szkĥ:t* / női blúz, szoknya
coat, jacket / *kĥut, dzsekit* / kabát, zakó vagy dzseki
pullover, cardigan / *pulĥuvĥ, kĥdigĥn* / pulóver, kardigán – azaz elöl nyitott, begombolható kötött kabát
suit, tie / *szjút, táj* / öltöny, nyakkendő
hat, cap / *het, kep* / kalap, sapka
belt, handbag / *belt, hendbeg* / öv, (női)táska
bra, underwear / *brá, ándĥuéĥ* / melltartó, alsónemű

Questions

- Can/May I see it?
- Can I try it on?
- How much is it? It's
- What colour is it? -It's
- What colour would you like?
- What size are you? -I am ...

Plural /plúrĥl / többes számú (ruhadarabok)

trousers, shorts / *trĥuzĥsz, sótsz* / nadrág, rövidnadrág
socks, tights / *szaksz, tájtsz* / zokni, női harisnyanadrág
shoes, boots / *súsz, bútsz* / cipő, csizma vagy bakancs
sandals, slippers / *szendĥlz, szlipĥz* / szandál, papucs
gloves, sun-glasses / *glĥvz, szĥn glĥsziz* / kesztyű, napszemüveg

Questions

- Can/May I see them?
- Can I try them on?
- How much are they? – They are ...
- What colour are they? –They are
- What colour would you like?
- What size are you?

Homework

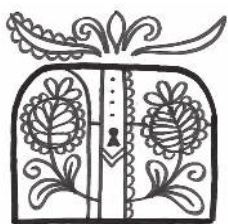
Fill in the missing words:

- 1). How much that shirt?'s £ 15.
- 2). How much those socks? are £ 2,50 each pair.
- 3). Oh, what a nice skirt! Can I try on?
- 4). Oh, such nice shorts! Can I try on?
- 5). – I'm looking a hat.
- What colour would you ?
- Black, please.

And now, a Bible verse:

„For God so loved the world, that He gave his one and only Son, that whoever believes in Him shall not perish, but have eternal life.” / *Fó Gad szĥu lavd ěĥ uĥ:d, ěet Hi géjv hiz uĥn end ĥunli Szĥn, ěet hĥevĥ bilĥv in Him, sĥl nat peris, bĥt hev itĥrnĥl lĥjf.* / „Mert annyira szeretete Isten a világot, hogy az egyedüli és egyetlen Fiát adta, hogy bárki hiszen Benne, el ne vesszen, hanem legyen örök élete.” (John 3:16)

J.E.

Szó- -kincs

Bűnbak

A nyolcvanas évek második felében történt. Az építészeti egyetem egyik előadótermében ültünk, kb. százan. A katedránál a politikai gazdaságtan professzora a lektétől eltérve, baráti hangot ütött meg. Magyarázta:

– Románia minden bajának az oka a magyarok. A nemzetközi magyar szervezetek és Magyarországon külföldön aláássák a román érdeket, ellenünk szervezkednek, és ezért vannak a problémák az országunkban.

Szavai nehezen koppantak a szinte síri csendben. Az illető évfolyamon sokan voltunk magyar diákok, fiúk és lányok, mivel úgy tűnt, hogy egyéb fakultásokkal ellentétben – mint pl. a jogi, vagy az orvosi kar – itt csak a felvételi vizsga jegye döntött; megtűrték

minket, azaz, egyelőre a magyarok is jók voltak a haza tömbházengetegeknek és gyárainak a felépítésére.

Késő őszi, vagy már téli este volt. Kint, Kolozsvár beton-nyegyedeiben sötétség honolt. Villanyspórlás. Fűtés alig, melegcske víz csak egyszer folyt egy héten, az üzletek üresek. Amit lehetett kapni, azt jegyre, esetleg hatalmas sorokkal, avagy „kéz alatt” kellett beszerezni.

Hmmm... ha valaki ezt elhiszi a tanár elvtársnak, akkor az bizony kellemetlen lesz számunkra. Rossz érzés öntött el. Lopva körbenéztem társaimon – a „mieinken” – és a „többieken”. De szerencsére a többség elengedte a füle mellett a tanár e bölcs meglátását.

Nemrég azelőtt a katonai szolgálat alatt már megismertem az ilyesfajta intrikákat. Különösen sovén társakat fogtam ki szakaszomban, akik a tisztünkénél, a baráti italozás pillanataiban, állandó aknamunkát folytattak a közjük került néhány magyar ellen.

Egyik este a hadnagy kijelentette:

– Mától magyar szót ne halljak. Ha két bozgot is együtt látok, akkor... (következett a trágár, gyilkos fenyegetés, fenekedő kollégáink gonosz vigyora közepette).

Máskor, egyik mócföldi társunk könyörgött:

–Fiúk, most öljük meg őket. Most van a pillanat! Gyertek, most intézzük el őket! Biztosan nem vonnának felelősségre!

Én a felső ágyon feküdtem, mindenre készen. Ötön voltunk, a huszonnyolcból.¹ És egy esztelen, elnyomó rendszer rabjai.

De az Úr Szentlelke ott volt, és a Gonosz által megtevesztett fiatalok indulatát elfordította.

Bűnbak keresés!

A még most is mély nyomokat maga után hagyó nemzeti-szocialista elmélet szerint Németország, és egész Európa bajaiért a zsidók voltak a felelősek. És következett milliók borzalmas kiirtása.

És így volt ez a kilencvenes évek Ruandájában is, a tutzi meg a hutu törzsek ellentétében. Az ENSZ és a passzív nemzetközi közösség szeme előtt zajlott le a gyengébbek, a kevesebbek módszeres legyilkolása – százezer számra.²

A Mao tse Tung által, a közvetlen tanácsadói ösztökélésére bevezetett Kulturális Forradalom idején,³ az idősebb, új eszméket állítólag befogadni nem akaró

¹ Akiknek többsége szerencsére nem bírt e lelkiülettel.

² A hutu többség milíciái és sokszor csak bozótívágó késekkel felfegyverzett tömegei 1994 áprilisa és júliusa között kb. egy millió embert gyilkoltak le – főleg a tutzi kisebbséget, de pigmeusokat és mérsékelt nézetű hutukat is – nők százezreinek megerőszakolásával együtt.

³ 1966-tól 1976-ig, Mao haláláig.

A Kolozsvári Építészeti Egyetem épülete

nemzedéket, az értelmiségieket, meg a belső pártellenzéket okolták Kína minden bajáért. És persze jött a „bűnösök” millióinak üldözése, kínzása, legyilkolása...

Nálunkfele is ismeretek voltak a kuláklisok, a Duna-csatorna, meg a Delta lágerei, s ugyanígy a régi rendszer hivatalnokai, a mindenféle „kulákbérenc”, a szocialista rend ellenségei, az egyházak és a külföld tőkéseinek feltételezett ügynökei elleni, csak a hatvanas évek végére valamennyire kifulladásos hadjáratai...

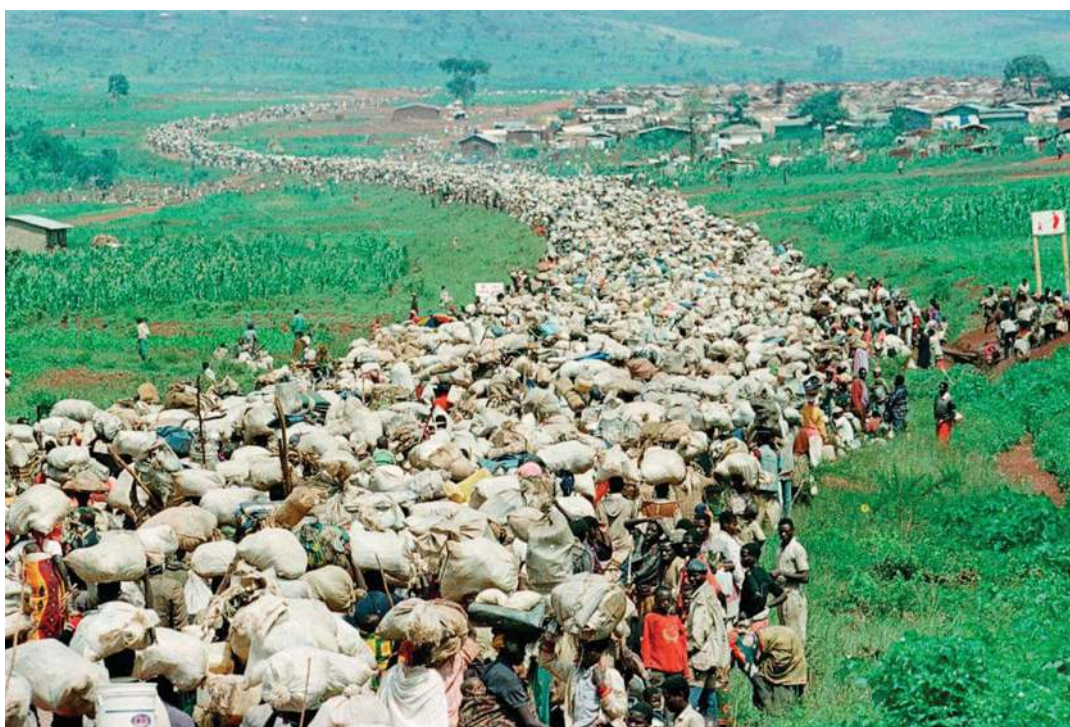
A tömbházunkban, baráti körünkben sorra következő váloperek során is törvényszerűen ki kellett deríteni: ki volt a hibás? – és így tovább.

Mondhatnánk: emberi természetünkhöz tartozik a bűnbak keresése. És valahogy mindig a másikon, esetleg a gyengébben, és sokszor igazságtalanul csattan az ostor.

A bűnbak fogalma ugyanakkor bibliai gyökerű. De vajon ott mit jelent? Tekintsük hát meg e témát a következőkben.

Ősz van, az év hetedik hónapja.⁴ Hatalmas tömegek igyekeznek

⁴ Azaz Tisrí hónap – kb. a mi szeptember-októberi időszakunkra esik. A héber naptár első hónapja a Niszszán, ez kb. a mi március-áprilisunknak felel meg (a zsidó év hossza változó – állhat 353 napból, ha hiányos évről, de akár 385-ből is ha teljes szökőévről van szó -, ezért nem egyeznek periódusai, dátumai a

Tutzi menekültek áradata Ruandában, 1994-ben.

Izrael minden részéből Jeruzsálembe. Ez a három ünnep időszaka – mely a hónap elsején a kürtzengésével kezdődik.⁵

„A hetedik hónapban, a hónap első napján ünnepetek legyenek, emlékeztető kürtzengéssel, szent gyülekezéssel. Semmi robota munkát ne végezzetek, és tűzáldozattal áldozatok az Úrnak.” (3 Mózes 23:24-25)

Ezután, a hó tizedikén következett a nagy engesztelési ünnep:⁶

„Ugyanennek a hetedik hónapnak tizedikén az engesztelés napja van: szent gyülekezések legyenek, és sanyargassátok meg

mi, leszögezett típusú, Gergely naptárunkéval). Isten maga parancsolta meg azt, hogy az Egyiptomból való kivonulás hónapjával kezdődjön azontúl az év. E hónap 14. napjának estéjén vágták le az először a pászskabarányt, majd azon éjjelen el is indult a nép a Vörös-tenger felé (2 Mózes 12:2,6,29-38).

⁵ Jóm Hatterúá – a Kürtzengés Napja. Ma a zsidók Rós Hásáná-nak, azaz a Hónapok Fejének nevezik.

⁶ Jóm Kippur – Engesztelés Napja

magatokat, és tűzáldozattal áldozatok az Úrnak. Semmi dolgot ne végezzetek azon a napon, mert engesztelésnek napja az, hogy engesztelés legyen érettetek az Úr előtt, a ti Istenetek előtt.(...) Ünnepek ünnepe ez néktek, sanyargassátok meg azért magatokat. A hónap kilencedikének estvéjén, egyik estvétől a másik estvéig ünnepeljétek a ti ünnepeket.” (27-28, és 32 versek)

Majd végül a sátoros ünnep: ⁷

„Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

Szólj Izráel fiainak, mondván: Ugyanennek a hetedik hónapnak tizenötödikén a sátorok ünnepe legyen az Úrnak hét napig. Az első napon szent gyülekezés legyen, semmi robota munkát ne végezzetek.

Hét napon áldozatok az Úrnak tűzáldozatot, a nyolcadik napon pedig szent gyülekezések legyen és újra tűzáldozattal áldozatok az Úrnak; berekasztó ünnep ez, sem-

⁷ Hág Hásszukkót, vagyis a Sátrak Ünnepe.

Mai zsidók a szukkoth (sátoros) ünnepen.

mi robota munkát ne végezzetek azon.” (33-36. versek)

„És vegyetek magatoknak az első napon szép fának gyümölcsét, pálmafa ágait, sűrű levelű fa lombját, és patak mellett való fűzgalyákat, és örvendeztetek az Úr előtt, a ti Istenetek előtt hét napig. (...)

Így ünnepeljétek meg azt az Úrnak ünnepét minden esztendőben hét napig.

Sátorokban lakjatok hét napig, minden benszülött sátorokban lakjék Izráelben.

Hogy megtudják a ti nemzetségeitek, hogy sátorokban lakattam Izráel fiait, amikor kihoztam őket Egyiptom földéről. (40-43. versek)

Eme harmadik ünnep nyolc napon át tartott, melynek során az udvarokon, tetőkön, piactereken, utcákban elkészített lombsátorokban kellett lakniok,⁸ emlékezve Isten gondoskodására a vándorlás éve alatt.

De most fordítsuk figyelmünket Tisrí hó második ünnepére, a Nagy Engesztelési Napra.

⁸ Lásd Nehémiás 8:14-16 verseit.

A pászach (pászka) ünnepéhez hasonlóan, amelyben a leölt bárány és annak az ajtófélfákra és a szemöldökfára kent vére (lásd 2 Mózes 12:7 versét) Isten Bárányára, és annak Golgotán értünk kiontott vérére mutatott előre, az engesztelési nap is jelképe volt egy később eljövendő eseménynek – mégpedig Krisztus értünk végzett engesztelési, és közbenjárói szolgálatának.

De mi is történt ezen az ünnepen?

Áronnak, és az ő halála után következő főpapoknak is, a szent sátorban (később a templomban) levő, a szentélytől egy kárpit (vagy függöny) által elválasztott legbelső helyiségbe, a Szentek Szentjébe csak évente egyszer volt szabad bemennie, a Nagy Engesztelési Napkor (itt csak a Tízparancsolat két tábláját tartalmazó frigyláda volt elhelyezve, míg az első, nagyobb helyiségben a tömjénező oltár, a hétágú mécesstartó és a szent kenyerek asztala volt).

De hogyan? Először egy tulkot (bikát) kellett feláldoznia önmege és családja vétkeiért, és ennek a vérével bemenni a kárpit mögé, majd az ujját a vérbe mártva hindenteni a frigyláda fedelére és az elé.

Ezen felül két kecskebakot is ki kellett választani, melyek közül az egyik sorsvetéssel az Úrnak jutott, azaz Izráel népe bűnéért való áldozatra való volt. Ezt fel kellett áldozni, és ennek vérével ment be a főpap másodszor is a függöny

Zsidók Jom Kippur ünnepén a jeruzsálemi Siratófalnál, 2018 őszén.

mögé, hintve belőle a frigyláda fedelére és a láda elé.

„És vessen sorsot Áron a két bakra; egyik sorsot az Úrért, a másik sorsot Azázelért.

És áldozza meg Áron azt a bakot, amelyre az Úrért való sors esett, és készítse el azt bűnért való áldozatul.

Azt a bakot pedig, amelyre az Azázelért való sors esett, állassa elevenen az Úr elé, hogy engesztelés legyen általa, és hogy elküldje azt Azázelnek a pusztába. (...)

És ölje meg a bűnért való áldozati bakot, **amely a népé**, és vigye be annak vérért a függönyön belől, és úgy cselekedjék annak vérével, amint a tuloknak vérével cselekedett: hintse ugyanis azt a fedélre és a fedél elé.

Így szerezzen **engesztelést a szenthelynek Izráel fiainak tisztátalanságai és vétkei miatt**; mindenféle bűnei miatt; így cselekedjék a gyülekezet sátorával is, amely közöttök van, az ő tisztátalanságai közepette. (...)

Azután menjen ki az oltárhoz, amely az Úr előtt van, és végezzen engesztelést azért is; vegyen ugyanis a tuloknak véréből és a baknak véréből, és kenje meg az oltárnak szarvait köröskörül. És hintsen arra a vérből az ő ujjával hétszer; **így tegye tisztává**, és így szentelje meg azt Izráel fiainak tisztátalanságaitól.” (3 Mózes 16:2-10, 15-16, 18-19)

Ezen a napon zajlott tehát a szentély megtisztítása az Izráel fiainak egy éven át jelképesen reáarakódott, megvallott bűneitől – melyek az áldozati állatok kiontott vére révén a szent sátorra és az oltárra szálltak. E bűn-teher eltávolíttatván, Izráel népe tisztának lett nyilvánítva Isten előtt:

„Mert ezen a napon engesztelés lesz értektek, hogy megtisztítson titeket; minden bűnötöktől megtisztultok az Úr előtt.” (3 Mózes 16:30)

A Biblia tanúsága szerint, az áldozati rendszer jelképei csak előremutattak, azaz árnyékai voltak az elkövetkezendőknek, azaz Isten Fia megváltói munkájának.

„Senki azért titeket meg ne ítéljen evésért, vagy ivásért, avagy ünnep, vagy újhold, vagy szombat dolgában: **melyek csak árnyékai a következő dolgoknak**, de a valóság a Krisztusé.” (Kolossé 2:16-17)⁹

⁹ Megértésem szerint az itt említett szombatok a ceremoniális, áldozati rendszerhez tartozó nyugalomnapok, melyek közé nem tartozik a negyedik parancsolatban levő, és a Teremtésre visszamutató, akkor megszentelt hetedik nap (1 Mózes 2:3, 2 Mózes 20:8-11). Ez nem az elkövetkezendők (vagyis Krisztus újszövetségi szolgálatának) árnyéka, hanem az elmúltak, azaz Krisztus teremtségi munkájának emlékünnepe, mely még a bűneset előtt adott, nem lévén összefüggésben a későbbi, bűn miatt, Isten által elrendelt rendszerrel (más szóval, ha az emberi család el nem bukik, a hetedik napi szombat akkor is, továbbra is érvényes maradt volna). Az ugyan csak itt említett evés és ivás pedig

Áron főpapi ruhában, mellén a tizenkét zsidó törzset jelképező drágakövekkel ékesített hósennel.

De miként teljesedtek be a Nagy Engesztelési Nap szimbólumai az Úr Jézus szolgálatában? Tekintsünk bele először a Zsidókhoz írt levélbe:

„Ezek pedig ekképpen lévén elrendezve; az első sátorba ugyan mindenkor bejárnak a papok az istentisztelet elvégzésére, A másodikban azonban egy-egy évben egyszer csak maga a főpap, vérrel, nem az Isten által megtiltott tisztátalan állatokra, vérré, kövérségre, avagy a káros, részegítő vagy mérgező italok és drogok tilalmának feloldására vonatkozik, hanem az illető szombatokhoz hasonlóan, az ekkorra már lejárt áldozati rendszer étel- és italáldozataira.

melyet magáért és a nép bűneiért áldoz. Azt jelentvén ki ezzel a Szent Lélek, hogy még nem nyílt meg a szentély útja, fennállván még az első sátor.

Ami példázat a jelenkori időre, mikor áldoznak oly ajándékokkal és áldozatokkal, melyek nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni a szolgálattevőt, csakis étellekkel meg italokkal és különböző mosakodásokkal – melyek testi rendszabályok – a megjobbulás idejéig kötelezők.

Krisztus pedig megjelenvén, mint **a jövődő javaknak főpapja**, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül, és nem

bemutatva lépett be a mennyei, nem emberi kéz, hanem Isten által alkotott szentélybe, hogy az Ő mindenkori népéért közbenjárva – vagyis az emberiség történelmének kb. hat ezer éve során élt, és a Szentlélek által vezetett emberekért – váltságot szerezzen, az Ő vére érdeméért kiváltva őket a bűnfogságából.

Ez a váltságszerző (megváltói), közbenjáró szolgálat a mennyei templom első részében már Pál idejében meg volt kezdődve, és évszázadokon át tartott.

Azonban, a Dániel 8:13-14 egy, az engesztelési nappal való párhuzamra emlékeztet:

Például, a román nyelvű Dumitru Cornilescu féle fordításban így olvassuk:

„*apoi sfântul locaş va fi curăţit.*” Az angol nyelvű King James fordításban pedig ugyanezt írja: „*Then shall the sanctuary be cleansed.*”

Mind a *va fi curăţit*, mind a *shall be cleansed* jelentése: *meg lesz tisztítva.*

Az eredeti héberben a *sadaq* ige nifál formája található, melynek jelentése „igaznak nyilvánítani.” Károli Gáspár a XVI. század végén ezt a szót fordítja így: *kiderül* (a szenthely) *igazsága.*” A *kiderül*, *kiderít* szavunk eredeti jelentése ugyancsak a tisztulással kapcsolatos: *kiderül* (megtisztul, letisztul) egy bizonyos folyadék, *kiderül* (kivilágosodik, megtisztul) az ég, stb.

A héber Ószövetségnek az i.e. II-III. században keletkezett görög nyelvű fordítása, a Septuaginta, érdekes módon ezt az igét a *katharistesetai* szóval adja vissza, melynek jelentése: *megtisztítatik.*

Az i.sz. V. század elején, Eusebius Hieronymus (Szent Jeromos) által készített latin nyelvű fordítás, a Vulgata is így értelmezi: a *mundabitur* szó ugyanezt jelenti.

De miért fontos számunkra ez?

Amint már idéztük, a nagy engesztelési napkor az első, Jézust jelképező bak vére szerzett „**engesztelést a szenthelynek Izráel fiainak tisztátalanságai és vétkei miatt.**” (3 Mózes 16:16)

Másrészt, ez az engesztelés együtt járt a szentély jelképes megtisztításával:

„**így tegye tisztává, és így szentelje meg azt Izráel fiainak tisztátalanságaitól.**” (19. vers)

Áldozati bárány

bakok és tulkok vére által, hanem **az ő tulajdon vére által** ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerezve.” (Zsidók 9:6-12)

Mindezekből megérthettük, hogy Jézus, a mi főpapunk, végül a saját, Golgotán kiontott vérét

„... a szent hely és a sereg meddig tapostatik? És monda nékem: Kétezer és háromszáz estvéig és reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága.”

A „*kiderül a szenthely igazsága*” részt egyes fordítások szerint így lehetne visszaadni: „és a szenthely megtisztítatik.”

Dániel 8:13-14-ből pedig megérthetjük azt, hogy egy bizonyos prófétai idő, azaz „kétezer és háromszáz este és reggel” elteltével léteznie kell egy Isten által előre megszabott pillanatnak, amikor a mennyei szentély megtisztítatik, melynek révén a *szent hely* és a *sereg*, vagyis az azelőtt, a 10. versben megjelenő *ég serege* tovább már nem tapostatik..

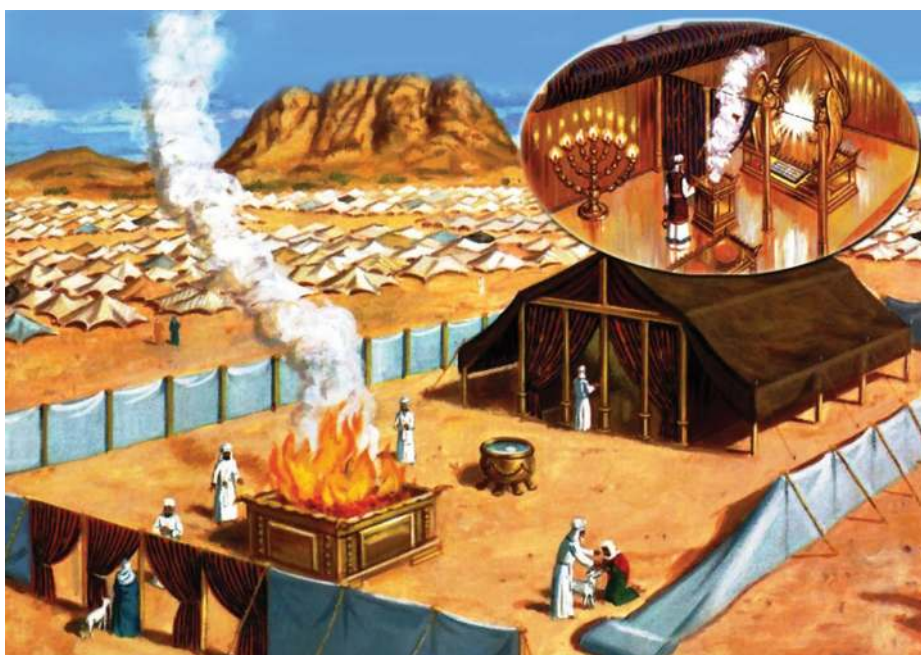
Ez egy rendkívül nehezen érthető Igerész, de a legvalószínűbb értelmezése az, hogy Istennek igazolnia kell a gonosz hatalmak által megtagadott, avagy meggyalázott népét,¹⁰ és ezt akként teszi, hogy megvizsgálja mindazok életét, kik valaha Őt szerették és vallották (az igaz Ábel-től kezdve): s ha nem tagadták Őt meg halálukig, vagyis Őbenne haltak meg,¹¹ akkor Ő végleg igaznak nyilvánítja őket, és megtisztítja a mennyei szentélyt ezen szentek jelképesen oda irányított, megvallott és elhagyott bűneitől, örökre eltávolítva onnan azokat.

Ezt, a szenthely megtisztításával összefonódó eseményt *vizsgálati ítéletnek* nevezhetjük, amelynek Isten házán, vagyis az Ő népén kell elkezdődnie,¹² és le kell zárulnia az Úr Jézus második eljövetele előtt, mivel ekkor már el lesz döntve, ki tartozik és

10 A taposást illetően lásd még Zsoltár 94:5, és Jelenések 11:2 verseit.

11 „Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg...” (Jelenések 14:13)

12 „Mert itt az ideje, hogy elkezdődjék az ítélet az Istennek házán: ha pedig először mi rajtunk kezdődik, mi lesz azoknak a végök, akik nem engedelmeskednek az Isten evangéliomának?” (1 Péter 4:17) Isten üdvözült népének tehát az utolsó ítéletkor többé nem kell az ítélszék elé állnia. Ekkor csak az elveszett, de a millennium végén feltámasztott gonoszok állnak majd a mennyei Bíró elé. (Lásd: Jelenések 20:5-6, 11-15)

Az ószövetségi Szent Sátor

ki nem az üdvözültek seregéhez.

Azok pedig, akik életük során egy idő után hűtlenekké váltak, habár azelőtt beíratk az Élet Könyvébe, végül mégis kitöröltetnek igazságos Bírónk, Jézus Krisztus által,¹³ ki nem engedheti meg azt, hogy a menny örökkévalóságába újra behatoljon a bűn az ahhoz továbbra is ragaszkodó, tisztátalan jellemruhájú emberek révén.¹⁴

A vizsgálati ítéletnek ezen periódusa végén, avagy a szenthely megtisztítása befejeztével Krisztus kilép a mennyei Szentek Szentjéből, és eljön, hogy magával vigye népét az Atya házában előkészített örök hajlékokba (lásd János 14:1-3 verseit).

13 „Aki győz, az fehér ruhákba öltözik; és nem törölöm ki annak nevét az élet könyvéből, és vallást teszek annak nevével az én Atyám előtt és az ő angyalai előtt.” (Jelenések 3:5)

14 „... miképpen a Krisztus is szerette az egyházat, és Önmagát adta azért; hogy azt megszentelje, megtisztítván a víznek feredőjével az Ige által, hogy majd Önmaga elébe állítsa dicsőségben az egyházat, úgy hogy azon ne legyen szeplő, vagy sömörögzés, vagy valami afféle; hanem hogy legyen szent és feddhetetlen.” (Efézus 5:25-27)

De mikor is kezdődött el, és meddig fog tartani Krisztusnak ez a mennyben lezajló megtisztító munkája, melyet az ószövetségi zsidó főpaprak a Nagy Engesztelési Napkor végzett szolgálata jelképezett?

Ez egy másik téma, melyhez ismét meg kell nyitnunk Dániel próféta könyvét, és amelyre egy újabb cikkben szeretnénk majd fényt deríteni.

De térjünk most vissza a másik, élve maradt kecskebakhoz. E tárgykört áttekintve, a magyar ember rögtön egy problémával szembesül: habár nyelvünkben *bűnbak* szó és a hozzá kapcsolódó kifejezések (bűnbak keresés, megtaláltak a bűnbakot, az illetőt bűnbaknak nyilvánították, stb.) megszokottak, a magyar nyelvű Bibliafordításokban e szó még csak nem is szerepel.

Amint már idéztük, az Engesztelési Nap alkalmával a szent sátor oltára elé vitt két kecskebakra sort kellett vetni:

Kecskenyáj napjainkban Izraelben.

„Azután vegye elő a két kecskebakot, és állassa azokat az Úr elé a gyülekezet sátorának nyílásához, és vessen sorsot Áron a két bakra; egyik sorsot az Úrért, a másik sorsot Azázelért.” (3 Mózes 16:7-8)

Az Azázel szót a teológusok kétféleképpen értelmezik: lehet egy, a sátáni erőket jelképező akkori, pogány istenség vagy démon neve. E nézetre egyelőre nem találtak korabeli (vagyis i.e. XVI. századi) bizonyítékot, ám Énókh könyve – egy, az időszámításunk előtti kb II-III. században keletkezett apokrif (nem kanonizált irat) – alátámasztja, amelyben Azázel egy démon, aki az embereket többek között a fegyverek és ékszerek készítésére tanította.

A másik felfogás szerint, a héber *la'azazel* kifejezést úgy fordíthatjuk, mint: *teljes eltávolításra (valót)*. Tehát ekként a 3 Mózes 16:8 így szólna:

„És vessen sorsot Áron a két bakra: egyik sorsot az Úrért (eredetiben Jahwé-ért), a másik sorsot pedig a teljes eltávolításra (vagyis

elküldésre).”

A Septuaginta, másrészt a Vulgata is e második magyarázatot részesíti előnyben.¹⁵

Az idézett Károli Gáspár, s ugyanígy az Új Protestáns Fordítás, és a Katolikus Biblia is (Szent István Társulat, 1973), Azázel-t személynévnek tekinti.

De lássuk mi is történt e második bakkal:

„Miután pedig elvégezi a szenthelyért, a gyülekezet sátoráért és az oltárért való engesztelést; hozza elő az élő bakot.

És tegye Áron mind a két kezét az élő baknak fejére, és vallja meg felette Izráel fiainak minden hamisságát és minden vétkét, mindenféle bűneit: és rakja azokat a baknak fejére, azután küldje el az arravaló emberrel a pusztába,

Hogy vigye el magán a bak minden ő hamisságukat kietlen

¹⁵ Az első az azazel-t tragos *apompaios*-nak, azaz *kiküldött baknak*, míg a második *caper emissarius*-nak, ugyancsak *elküldött baknak* fordítja.

földre, és hogy bocsássa el a bakot a pusztában.” (3 Mózes 16:20-22)

Most pedig felvetődik a kérdés: kit képvisel a két kecskebak külön-külön, és melyikük tekinthető közülük a mi nyelvhasználatunk értelmében vett bűnbaknak?

Az első, az Úrnak kisorsolt, és a nép bűneiért feláldozott kecskebak, amint már eddig is bemutat-tuk, Jézust, az Isten Golgotára ment Bárányát jelképezi, az ószövetségi rendszer összes áldozati állatához (bárányok, kosok, bakok, bikák, borjak, juhok, galambok, gerlék) hasonlóan, melyeknek vére Jézus kiontott vérére mutatott előre.¹⁶

De a második?

A főpapak a bak fejére tett kézzel kellett megvallania Izrael bűneit – melyeket előzőleg az első bak vére lemosott, avagy eltávolított a szenthelyről, és amelyre az azelőtti, egy éven át tartó, bűnvallásokkal kísért áldozatok révén szimbolikusan rakódtak. Ezután, az Izrael bűneivel jelképesen megterhelt bakot egy kijelölt férfi kivezette a pusztába, lakatlan helyre, és otthagya.

Ez az évenként kisorsolt bak volt az áldozati rendszer egyedüli állata, melyet nem ölték meg; vére nem omlott ki senkiért, ugyanakkor az összes megvallott és lemosott, a népről és a szentélyről eltávolított bűn órá nehezedett.

Kit képviselhet hát?

A válasz megadásához további Igeverseket kell átnéznünk.

Az utolsó idők katasztrofális eseményeit és az Úr Jézus második eljövételét követően, amikor is az Óhózzá hűségesegek, élők és feltámadottak elragadtatnak (1

¹⁶ Ugyanígy a mindenkori főpap is Jézust jelképezte, ki a mennyben főpapi szolgálatot vállalt érettünk.

Thesszalonika 4:16-17), a Föld feldúlt, kietlen állapotban marad, lakosok nélkül:

„Ímé az Úr megüresíti a földet és elpusztítja azt, és elfordítja színét és elszéleszti lakóit! (...) Megüresítettén megüresíttetik a föld, és elpusztítottán elpusztítatik; mert az Úr szólá e beszédet. (...) A föld megfertőztetett lakosai alatt, mert áthágták a törvényeket, a rendelést megszegték, megtörték az örök szövetséget.” (Ésajás 24:1,3,5)

„Azután látám, mikor a hatodik pecsétet felnyitotta, és ímé nagy földindulás lőn, és a nap feketévé lőn mint a szőrzsák, és a hold egészen olyan lőn, mint a vér;

És az ég csillagai a földre hullának, miképpen a fügefafa hullatja éretlen gyümölcsseit, mikor nagy szél rázza.

És az ég eltakarodék, mint mikor a papírtekercset összegöngyölítik; és minden hegy és sziget helyéből elmozdítottatik.

És a földnek királyai és a fejedelmek és a gazdagok és a vezérek és a hatalmasak, és minden szolga és minden szabad, elrejték magokat a barlangokba és a hegyeknek kőszikláiba;

És mondának a hegyeknek és a kőszikláknak: Essetek mi reánk és rejtsetek el minket annak színe elől, aki a királyiszekben ül, és a Bárány haragjától:

Mert eljött az ő haragjának ama nagy napja; és ki állhat meg?” (Jelenések 6:12-17)

„És akkor fog megjelenni a törvénytaposó, akit megemésztt az Úr az ő szájának lehelletével, és megsemmisít az ő megjelenésének feltűnésével...” (2 Thesszalonika 2:8)

Ezekből az Igeversekből azt láthatjuk, hogy az Isten törvényét áthágók nem lesznek képesek elviselni az Úr Jézus feltűnését, hanem elrejtőzni próbálnak, s végül megemésztetnek, elpusztítatnak Isten Fia dicsőséges szava és bünt megsemmisítő jelenléte által.

Mi lesz eközben a bűn eredeti felbujtójával, Sátánnal?

„És láték egy angyalt leszállani a mennyből, akinél vala a mélységnek kulcsa, és egy nagy lánc a kezében.

És megfogá a sárkányt, azt a régi kígyót, aki az ördög és Sátán, és megkötözté azt ezer esztendőre, és veté őt a mélységbe, és bezárá azt és bepecsételé ő felette, hogy többé el ne hitesse a népeket, míg betelik az ezer esztendő; azután el kell néki oldoztatni egy kevés időre.” (Jelenések 20:1-3)

Sátán megkötözése az ő tehetetlenségét jelenti, a mélység pedig e pusztán maradt Föld felszínét. Ímé, hogyan mutatja be az Ige bolygónk állapotát a Teremtés kezdetén:

„A föld pedig kietlen és pusztá vala, és setétség vala a mélység színén...” (1 Mózes 1:2)

A mennyből letekintve a Föld felszínét Isten szava mélységként ábrázolja: ez az újra kietlenné, pusztává vált, lakatlan bolygó lesz Sátán börtöne ezer éven át. Ekkor már nem lesz kit megtéveszteni, és e bukott angyal, őt követő társaival együtt, elgondolkodhat azon, honnan is esett ki, milyen szörnyű eredményekkel járt a kb. hatezer évig tartó, e földi tevékenysége, és azon is, ami rá vár a millennium végén.

Mi történik ezenközben az üdvözültekkel?

Míg az elkárhozottak a millennium (ezer év) folyamán a halálban pihennek, addig azokra, akik felragadtattak a mennybe, egy különleges munka bízatik:

Az Azazel-(bűn)bak (The Scapegoat). William Holman Hunt festménye, 1854.

„És láték királyiszékeket, és leülének azokra, és adaték nekik ítélettétel; és látám azoknak lelkeit, akiknek fejöket vették a Jézus bizonyoságtételéért és az Isten beszédéért, és akik nem imádták a fenevadat, sem annak képét, és nem vették annak bélyegét homlokukra és kezeikre; és éltek és uralkodtak a Krisztussal ezer esztendeig.

A többi halottak pedig meg nem elevenedének, mígnem betelik az ezer esztendő. Ez az első feltámadás.

Boldog és szent, akinek része van az első feltámadásban: ezeken nincs hatalma a második halálnak; hanem lesznek az Istennek és a Krisztusnak papjai, és uralkodnak ő vele ezer esztendeig.” (Jelenések 20:4-6)

A feltámadott szentek Krisztussal együtt uralkodnak ezer évig, s ugyanakkor az esetek megvizsgálásában és az ítéletek meghozatalában is részt vesznek.

Ez olyan lesz, mint az Egyesült Államokban az esküdszék: az esküdtek a bíróval együtt viszszavonulnak a bizonyítékok megtárgyalása és a döntés meghozatala érdekében, majd ezután a vádlottat a kész ítélet elé állítják.

Ugyanakkor, nem csak a világon valaha élt emberek, hanem a Sátánnal együtt fellázadt angyalok is általuk lesznek megítélve:

„Nem tudjátok-e, hogy a szentek a világot ítélik meg? (...) Nem tudjátok-e, hogy angyalokat fogunk ítélni(...)?” (1 Korinthus 6:2-3)

nedének, mígnem betelik az ezer esztendő.” (Jelenések 20:5)

Ekkor Sátánnak megengedi az Úr, hogy saját és a bűn rabjait újból csak az Isten elleni lázadásra, és az égből leszállt szent város elleni támadásra bírja:

„És mikor eltelik az ezer esztendő, a Sátán eloldatik az ő fogóságából.

És kimegy, hogy elhitesse a föld négy szegletén lévő népeket, a Gógot és a Magógot, hogy egybegyűjtse őket háborúra, akiknek száma, mint a tenger fövenye.

És feljövének a föld szélességére, és körülvéve a szentek táborát és a szeretett várost...” (Jelenések 20:7-9)¹⁷

Ma, amikor Istenről, feltámadásról, és a Bibliában leírt egyéb dolgokról hallanak, sokan ezt mondják: Majd akkor hiszem, ha látom! És elmulasztják a bűnbánatot és a megtérést, mígnem túl késő lesz számukra.

Igen, mert az ezer év végén bekövetkező feltámadáskor bizonyosodik majd be, hogy azokon, akik hitetlenségben, avagy Istent és embertársaikat nem szeretve fejezték be életüket, a feltámadás csodája, és az élő Isten megpillantása sem segít: ugyanolyan gonoszok lesznek.

¹⁷ A Jelenések könyvét olvasva (de ez igaz a Biblia egyéb prófétái könyveire is), az e könyvben bemutatott képek és jelenetek nem következnek szükségszerűen időrendi sorrendben. Inkább egy mozaik darabkáihoz hasonlíthatjuk őket, amelyeket imádkozó lelkülettel, és a Biblia többi részével összhangban kell összeraknunk, az események valós sorrendjében. Ugyanígy, a Jelenések könyve jelképeinek megfejtése is a Szentírás ide vonatkozó verseinek segítségével, imával kell történnék, nem feledve a történelmi és nyelvi tudásanyagunk felhasználását sem.

Krisztus és megváltottai előtt megnyílnak majd a menny kapui. A kisbácsi római katolikus templom udvarának kapuja.

Az ezer esztendő végén pedig a szentek és a Bárány égi lakhelye, a mennyei Jeruzsálem, leszáll a kietlen, szétdúlt Földre:

„És én János látám a szent várost, az új Jeruzsálemet, amely az Istentől szálla alá a mennyből, elkészítve, mint egy férje számára felékesített menyasszony.” (Jelenések 21:2)

Ezután Isten feltámaszt minden egyes embert, aki valaha élt a Földön, de aki nem részesült az első, vagyis a szentek feltámadásában. Ez a gonoszok feltámadása.

„A többi halottak pedig meg nem eleve-

szok maradnak, és valódi uruk, az Isten Fia vérét kiontó, és arra újra áhítózó Sátánnal együtt támadásba lendülnek Isten és az üdvözöltek városa ellen.

De ez a lázadó teremtmények utolsó próbálkozása: Isten ekkor ítélő trónusa elé állítja mindannyiukat, bemutatja az ellenük szóló, feljegyzett bizonyítékokat, majd az őket elhitető ördöggel együtt a második halál lesz osztályrészük a megsemmisítő tűztóban.

„És láték egy nagy fehér királyiszéket, és a rajta ülőt, akinek tekintete elől eltűnék a föld és az ég, és helyök nem találtaték.

És látám a halottakat, nagyokat és kicsinyeket, állani az Isten előtt; és könyvek nyittatának meg, majd egy más könyv nyittaték meg, amely az életnek könyve; és megítéltetének a halottak azokból, amik a könyvekbe voltak írva, az ő cselekedeteik szerint.

És a tenger kiadá a halottakat, akik ő benne voltak; és a halál és a pokol is kiadá a halottakat, akik ő nálok voltak; és megítéltetének mindnyájan az ő cselekedeteik szerint.

A pokol pedig és a halál vettetének a tűznek tavába. Ez a második halál, a tűznek tava.

És ha valaki nem találtatott beírva az élet könyvében, a tűznek tavába vettették. (...)

„... és Istentől a mennyből tűz szálla alá, és megemészté azokat. És az ördög, aki elhitette őket, vettetének a tűz és kénkö tavába, ahol van a fenevad és a hamis próféta...” (Jelenések 20:11-15, 9-10)

Milyen rettenetes szavak ezek! De csak így tisztulhat meg a világegyetem a bűn átkától – úgy, hogy az életet adó Isten visszaveszi eme ajándékát a bűnhöz ragaszkodóktól.

A sófár (kosszarv-kürt) megszólaltatása a kürtzengés ünnepén (Jóm Hatteruá, ma már Rós Hásáná).

Vajon én és te melyik csoportban leszünk azon a napon, kedves olvasó?

Vagy: ebben a pillanatban melyik csoporthoz tartozunk – a bűnt szeretőkéhez, avagy az azt gyűlölőkéhez?

E tragikus események után a Föld újjátremtése, és a megváltottak örök korszakokon át tartó,

szüntelen boldogsága következik:

„Ezután láték új eget és új földet; mert az első ég és az első föld elmúlt vala; és a tenger többé nem vala. (...)

És hallék nagy szózatot, amely ezt mondja vala az égből: Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velők lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velők, az ő Istenök.

Egy nap mindannyiunknak Isten trónusa elé kell állnunk – mint üdvözültek, vagy mint elveszettek. A francia királyok trónterme, Fontainebleau-ben.

És az Isten eltöröl minden könyvet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak.” (Jelenések 21:1,3-4)

Végezetül, lássuk csak, kire gondolunk, ha a bűnbakról beszélünk: az Úrnak kisorsoltról, avagy az Azázel bakról?

Ha a bűnbakra mint a bűnök terhét méltán, megérdemelten hor-

ban ártatlanul szenvedő személyről van szó, akkor ez csak az első, az Úrnak kisorsolt bak lehet. Ezen áldozati állatra nehezedett jelképes módon Izrael minden megvallott bűne, és kiomló vérének – mely Jézusnak a kereszten kiontott vérére mutatott előre – kellett eltörölnie a nép bűneit, engesztelést szerezve a mennyei trónus előtt.

Igen, Jézus az ártatlan, de szenvedő bűnbak: Ő, a Világ Világossága vállalta önszántából, száját

nelem folyamán élt legtöbb ember semmibe vette, és veszi ma is eme helyettesítő áldozat drága véré, megkeményedő szívvel önként választva a bűn további gyakorlását és az ezzel járó örök pusztulást.

Drága Kalotaszegi Olvasók!

Nem tudjuk meddig tart még oly törekeny és múlandó földi életünk. Gyertek, amíg nem késő, adjuk át bűnös szívünket Istennek!

Kérjük, bocsássa meg, a Jézus vére érdeméért minden gonoszságunkat. Ajándékozzon meg egy új, hús-szívvel, és árássa ki ránk Szentlelkét, hogy itt, és a menny fantasztikus tájain is, az Ő oldalán, a megváltottak seregében az Ő parancsolatai és az Ő akarata szerint járassunk, mindörökké – az Ő véghetetlenül nagy kegyelme folytán. Ámen.

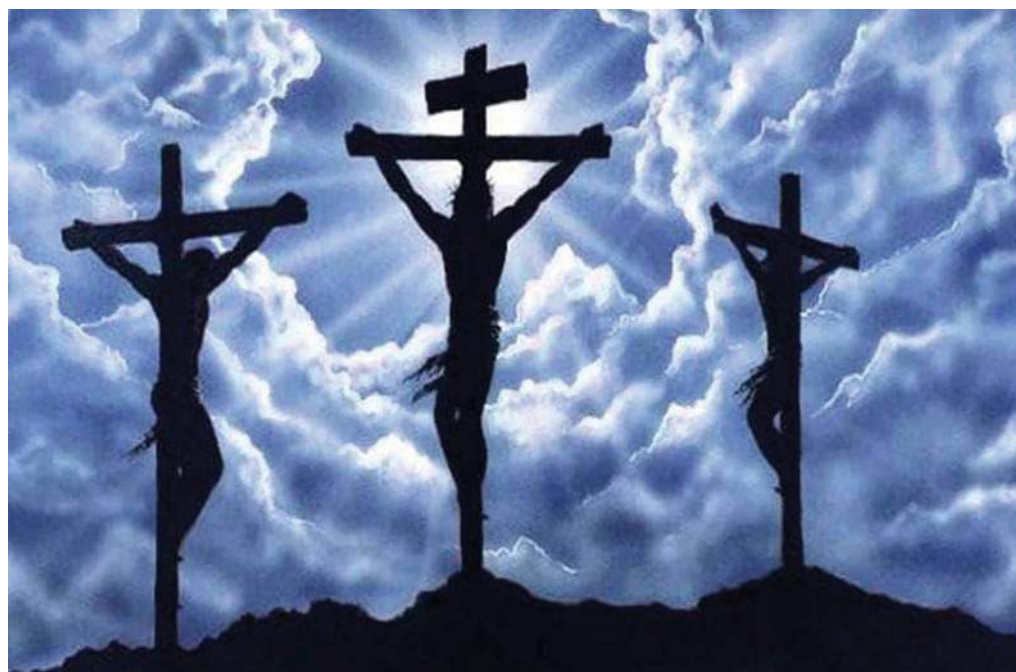
„És adok nékik egy szívet, és új lelket adok belétek, és eltávolítom a kőszívet az ő testökből, és adok nékik hússzívet;

Hogy az én végzéseimben járjanak és rendeléseimet megőrizték és cselekedjék azokat, és legyenek nékem népem és én leszek nékik Istenök.” (Ezék 11:19-20)

„Boldogok, akik megtartják az ő parancsolatait, hogy joguk legyen az életnek fájához, és bemehesse nek a kapukon a városba.(...)

És a Lélek és a menyasszony ezt mondják: Jövel! És aki hallja, ezt mondja: Jövel! És aki szomszúhozik, jöjjön el; és aki akarja, vegye az élet vizét ingyen.” (Jelenések 22:14,17)

Jancsó Erik,
Szászfenes

Jézus értünk és helyettünk szenvedett, két gonosztevő között felveszítve.

dozóra gondolunk, akkor a Sátánt jelképező Azázel bak az, hiszen Sátán a bűn bevivője és terjesztője a Világegyetemben.

Őneki, az ősi Kísértőnek kell szenvednie majd a tűztóban a Jézus vére révén igaznak nyilvánított, megtért bűnösök reá helyezett összes bűneiért is, miután a kietlen Föld ezer évén át is a meg nem bánt, általa okozott és gerjesztett gonoszságai és a reá váró ítélet súlya alatt bolyongott.

Másrészt, ha a mindennapi szóhasználatunkban meghonosodott, bűnbaknak beállított, ám valójá-

panaszszóra meg nem nyitva, az Isten áldozati Bárányának a szerepét, titokzatos módon elszenvedve testében-lelkében a minden emberi lény bűneiért járó Isteni büntetést megáldoztatásának azon a rettenetes napján.

Ó, milyen fantasztikus lehetőség mindannyiunknak, kik az emberi család tagjai vagyunk! Ő helyettesünné vált a Golgotán, hogy minekünk, bűnösöknek ne a tűztó, hanem a csodálatos menny lehessen osztályrészünk...!

De ugyanakkor mennyire borzalmas és érthetetlen az ezzel kapcsolatos pazarlás is: a világtörté-

Mezítelenség

Az első emberpár bűnbeesés előtti állapotáról többek között ezt olvassuk:

„Valának mindketten mezítelenek, és nem szégyenlik vala.” (1 Mózes 2:25)

hogyan mezítelen vagyok, és elrejté-
zém. (...)

És csinálja az Úr Isten Ádám-
nak és az ő feleségének bőr ruhá-
kat, és felöltöztetné őket.” (1 Mózes
3:7-10,21)

**Az Úr állatbőrből készült ruhával fedte be
a bűnbe esett első emberpárt.**

E verset sokan félreértik, gondolva arra, hogy a mezítelenség az igazi, ártatlan, természetes állapotot jelenti, és a test eltakarása lejárt idők túlzott, értelmetlen követelménye volt, amely alól a modern embernek – főleg a nőnek – fel kell szabadulnia.

De figyeljünk meg valamit: miután engedetlenekké váltak, mi történt?

„És megnyilatkoznak mindkettőjüknek szemei s észreveszik, hogy mezítelenek; fügefá levelet aggatának azért össze, és körülkö-
tőket csinálnak magoknak.

És meghallák az Úr Isten szavát, aki hűvös alkonyatkor a kertben jár vala; és elrejtőzék az ember és az ő felesége az Úr Isten elől a kert fái között.

Szólítja ugyanis az Úr Isten az embert és monda néki: Hol vagy?

És monda: Szavadat hallám a kertben, és megfélemlém, mivel-

De vajon miért csak ekkor pillantották meg, hogy mezítelenek? És miért szégyelltek ezért magukat, ijedten rejtőzve el Isten elől? A Római levélben ezt olvassuk:

„Mert mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnek az Isten dicsősége nélkül.” (Róma 3:23)

Az arab nők ruházata ma is mindent eltakar (Dubai).

Ebből arra lehet következtetni, hogy a bűnbeesés előtt Ádám és Éva nem szűkölködtek Isten dicsősége nélkül, azaz a Tőle származó dicsfény borította be őket, amely visszahúzódott róluk a vétkezést követően. Ez magyarázatot adna arra, hogy miért csak ekkor vették észre azt, hogy ruhátlanok.

Isten azonban nem hagyta őket így, hanem bőrből ruhákat készített nekik. Ő tehát az első szabó, példát nyújtva arra, miként kell tenniük az utánuk következő generációknak is.

Milyenek lehettek az első ruhák? A gyermekbibliák illusztrációi sokszor félrevezetők: nem az evolucionisták által elképzelt, rövid és primitív ősember-ruházatról, hanem az ókori keleten megszokott, és számos rajzból és domborműről ránk maradt, hosszú, évezredek át illedelmesnek tartott ruhákról lehetett szó.

De honnan volt a bőr? Ehhez állatoknak kellett meghalniuk – és így jött be világunkba a pusztulás. Egyes vélemények szerint az első leölt állatok már áldozatként szerepeltek, tehát az Úr már vétkezé-

Korunk egyik hőbortja: „indulásból” rongygyá tépett női farmernadrág.

sük napján beindította a Golgotáig érvényes áldozati rendszert.¹

Az elrejtőzés egy másik oka a belső mezítelenség. A bűntudat a Szentlélek vádoló hangja eredményeképpen keletkezik lelkiismeretünkben, és természetes módon érezzük azzal szemben, aki ellen vétkeztünk. Ezért süti le szemét a kisgyerek, és fél a szülőtől miután valami rosszat cselekedve, áthágta annak akaratát.

Ez volt az addig nem tapasztalt, rossz érzés is, amely Ádámot és Évát a szerető Isten előli elrejtőzésre készítette. Ma is, a bűn terhelte ember első reakciója az Isten elől való menekülés. Ezért kerülnek sokan minden olyan helyet vagy lehetőséget, amikor Istenről, és az Ő Igéjének igazságairól hallhatnának vagy olvashatnának, és filmekbe, sportba, szórakozásokba vagy pénzhajszába menekülve, kemé-

nyedő szívvel kerülnek egyre távolabb Tőle.

De ez az út a boldogtalanságé: egyedüli megoldás csak az, ha a Nagy Orvoshoz fordulunk, aki hőn várja, hogy a közötte és közöttünk megszakadt kapcsolatot újjáépítve, gyógyulást hozzon szívünkbe-lelkünkbe.

Amint láttuk, dicsőség nélküli, bűnös lények vagyunk. Ezért nagyon kell ügyelnünk arra, hogy ne váljunk sem a Kísértő áldozata-

ivá, sem annak eszközeivé.

Isten a férfit úgy teremtette, hogy a nővel való kapcsolatában, bizonyos látványra nemi hormonok termelődjenek benne, és vágyat érezzen az illető, neki tetőző női személy iránt.

Az Énekek Énekében Szulamit erre kéri társnőit:

„...fel ne költsétek, és fel ne serkentsétek a szerelmet, valámíg ő nem akarja.” (Énekek 3:5)

A Példabeszédek könyve szerint mindennek rendelt ideje van:

„Mindennek rendelt ideje van, és ideje van az ég alatt minden akaratnak (...) ideje az ölelgetésnek és ideje az ölelgetéstől való eltávozásnak.” (Prédikátor 3:1,5)

Az itt említett ölelgetés vagy ölelés valószínűleg a szerelmi kapcsolatra utal. A férfi-nő szerelem hatalmas erejű tud lenni:

„...erős a szeretet, mint a halál, kemény, mint a sír a buzgó szerelem; lángjai tűznek lángjai, az Úrnak lángjai.” (Énekek 8:6)

Isten áldásképpen adta számunkra a szerelmet, de úgy, mint minden egyéb ajándékával is, ha

visszaélnék vele, akkor rettenetes átokká változik.

Hol kezdődik a nemi kapcsolat?

Jézus Urunk ekként figyelmeztette tanítványait:

„... valaki asszonyra tekint gonosz kívánságnak okáért, immár paráználkodott azzal az ő szívében.” (Máté 5:28)

Ami még nem is olyan rég az utcai prostituáltak öltözeke volt, ma már normálisnak van tekintve.

¹ A Bibliában legelőször Ábelről olvassuk, hogy ajándékot „vive az ő juhainak első fájásából és azok kövérségéből” az Úrnak. (1 Mózés 4:4)

Gonosz kívánság? A *gonosz* szó dőlt betűs betoldás a magyar Károli fordításban – az eredeti görög szöveg nem tartalmazza.

Tehát akkor bűn az egyszerű kívánság is? De hát mit tegyen a mai, egészséges szervezetű férfi, ha lakásából kilépve, különösen egy nagyvárosban, néhány óra alatt az utcán, buszon, üzletben, és bárhol, több száz nőt és lányt pillant meg, akiknek mintha egyedüli céljuk főleg a derekuktól lefele terjedő testrészeik lehetőleg minden négyzetcentiméterének a kifejedése, vagy kidomborítása lenne?

Mikor ezt többször megemlítetem, egyesektől ezt a választ kaptam:

– Miért nézel oda?

De ez esetben lehajtott fej, csupán pontosan a lába előtti aszfaltra tekintve kellene járnia minden férfinak – és valljuk be, a szűk farmerekkel, avagy a legújabb divat szerinti több féle rugalmas, lehelet-vékony, tapadós harisnya-nadrággal, meg a minél rövidebb, leszűkített-felvágott szoknyákkal, apró rövidnadrágokkal, esetenként átlátszó, vagy mélyen dekoltált blúzokkal, testhez álló trikókkal a kedves hölgyeknek nem is ez a céljuk.

Akkor meg mi?

Isten úgy teremtetten a nőt, hogy szeressen vonzó lenni – ez a nőiességéhez tartozik. Ekként történt az, hogy évezredek át, nemzedékről-nemzedékre a férfiak beléjük szerettek, elvették őket, és gyermekeik születtek. Ha ez nem így lenne, ha egy férfit teljesen hidegen hagyna egy nő szépsége, avagy nem érezne semmi vágyat annak bizonyos, intimebb testrészeit látva, és nem vágná a nőhöz

közelebb kerülni, s érinteni őt, akkor a nászéjszakákon a boldog pár csupán jót aludt volna, miután esetleg egy-két társasjátékot eljátszottak. És a bolygónkón már régen nem létezne ember.

Sátán, az ember viselkedését figyelve, rádöbrent arra, milyen hatalmas erő rejlik a szerelemben. A valódi szerelem alapja a másik, a szeretett személy boldoggá tevél-

Ami ugyancsak teljesen elfogadott: a testhez álló női farmer.

se, ám az önzés világában ez megfordult: a Kísértő, mint az élet bármely más területén, úgy itt is, arra indít minket hogy elsősorban – vagy csak – a saját érdekünkkel törődjünk.

Ekként, az ellentétes nem² meghódítása, és saját érdekű felhasználása lett a cél. A kislányok még a serdülőkor előtt megfigyelik a nagyobb lányok viselkedését, megjelenését. Látva a fiúk, férfiak ezek felé lövellt érdeklődő, elismerő, avagy vággyal telt pillantásait, alig várják azt az időt, amikor ők is eme kívánságoknak a tárgyivá válhatnak – ami a serdülőkor, és a lányok gyors, nővé fejlődésének alkalmával be is következik.

Másrészt, a felnőtt társadalom részéről (beleértve a tévét meg a mindenféle digitális szerkesztőt otthonába hordó kedves szülőket is) az ifjúság elé tárt médiák: a film- és könnyűzenei ipar bálványozott sztárjai, a képernyőkön látható erkölcstelen viselkedés, vagy akár valós, erotikus jelek, az egyre izgatóbb, trágárabb szövegű zene – és ezek tánco, obszcén klippjei – gyermekeink elé követendő példát állítanak, a mindeme gonoszság mögött álló Sátán akarata szerint nevelve őket.

A nők és lányok néhány évtizede tartó magamutogatását látva, a lassan férfivá érő fiúk szívük mélyén zavarba esnek: nem tudják, pontosan mi is történik. Régebben a hálószoba intimitásához tartozott a mezítelenség – tehát, normális esetben a nőt (Isten eredeti terve szerint) csak a hitvestársává vált férje, az ő igazi szerelme láthatta ruhátlanul.

De mit is jelentsen ez? Hogy minden lány és nő, aki előttem izgatón, csábítóan mutatkozik, szerelmi kapcsolatra akarna lépni *velem*?

² E cikkben nem tárgyaljuk a szodomizmus Isten által fertelmesnek kimondott, és az Istent tagadó, úgynevezett *civilizált* világban egyre inkább terjedő elfajulását.

Női rövidnarág – 2019-es nyári divat.

Ó, nem, kedves barátom, ez tévedés. Évának az illető lánya úgy tudja, hogy minél csábítóbb és vonzóbb, annál nagyobb lesz a választék – hogy a lehető legjobb partit (vagy partikat) szemelhesse majd ki az őt megkívánók közül.

Jó, de ha már férjes asszony – vagy, akarom mondani, esetleg és jelenleg éppen „barátja” van – akkor kit akar még magához vonzani? – kérdezhetné valaki naívan.

Ez jó kérdés. Én azt hiszem, hogy e szemérmetlen, „szexis” megjelenés és viselkedésforma az e területen megtéretlen lányoknak és nőknek valahogy a vérévé válik.

Mivel férfi vagyok, csak találgatni tudok: talán valami jó érzés hatja át őket, amikor tudják hogy nemi szempontból csábítók, hogy nézik és kívánják őket? Itt talán Sátán is besegíthet az ő gonosz hatalmával, érzéseket gerjeszt-

ve, és valami drogszerű izgalomba tartva a testüket, és az érzékiséget bálványozókat.

Tehát: hol is kezdődik a nemi kapcsolat – avagy a paráznaság? És mi az, hogy paráznaság?

Talán bűn az, hogy jól megnézem magamnak – és esetleg, úgy a szívem mélyén, meg is kívánom – azt, ami férfiszemnek annyira vonzó?

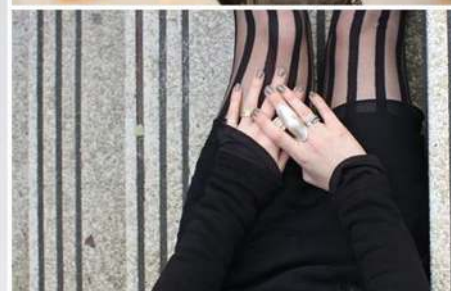
Forradalmi láz

A hatvanas évek születtéként az Egyesült Államokból induló szexuális forradalom már jócskán kifejlett hullámai kapták telibe serdülőkoromat. Mint minden normális fiút, engem is elárasztott a testi-érzelmi változá-

sok eme életkorában a hormonok „koktélya”, és Sátán lesben állt, hogy addigi ártatlanságomat megrontsa.

A nyugati világhoz közelebbi anyaországunk a kommunizmus idején is mindig egy-két lépéssel a mi prűdebb, jelenlegi hazánk előtt járt. Ez megmutatkozott a szabadabb, kevésbé cenzúrázott filmekben, és az irodalom területén is.

Egy havonta hazalátogató ismerősünk révén, a hetvenes-nyolcvanas években családjunk rendszeresen hozzájuthatott több magyarországi laphoz, úgy mint az IPM – Inter Press Magazin, HVG – heti Világgazdaság, és egyebek. Számomra a *Világifjúság* és az *Ifjúmunkás* magazinok jelentették a szabadabb világ ifjúsági életével való – a budapesti kormánypolitika által megengedett mértékű – kapcsolatot.

Mai fiatal lányok harisnya viselete – csak úgy, magára.

Számos, ezen magazinokból származó, nálunk alig ismert pop-sztár és heavy-metál zenekar poszterjei ékesítették szobám falát, teljesen meg lévén győződve arról, hogy ha ott „kint”, ezek koncertjeire elmehetnék, akkor ez a majdnem tökéletes boldogságot jelentené.

De e magazinok a szerelmi életre is tanítottak. Jó indulatú, de Istent és az Ő törvényét szóba nem hozó pszichológusok, szakértők cikkeket írtak, és válaszoltak az e téren problémákkal küzdő fiatalok leveleire.

Az egyik nagy téma a „petting”³ volt, azaz meddig „mehetnek el” a fiatalok, anélkül hogy az akkor még hivatalosan tiltott, házasságon kívüli, tulajdonképpen nemi kapcsolatba bonyolódniuk. A nyugati „szakértők” tanácsai alapján a mieink is azt javasolták, hogy a serdülő fiatalok, egyedül maradván „csak” levetkőzve, alsóneműben bújjanak ágyba, és próbálják elkerülni a nemi kapcsolat végső stádiumát.

Miért? Hát mert érzelmileg még nem elég érettek hozzá, s lehet hogy később másba lesznek szerelmesek, és, ugyebár, a „nemkívánt” terhesség is felléphet: hisz iskolás fejjel mit kezdenének a születendő gyerekekkel? stb.

Na most képzeljük el az e tanácsokra hallgatók testi-lelki-érzelmi kínlását. A két felajzott, fiatal test teljes erejéből a jogaiért kiáltott, miközben tulajdonosaik fékezni próbálták magukat és egymást.

Ugyanakkor, a fékberendezés esetleges kudarcára gondolva, az orvosok és szexuálpszichológusok az illető magazinok oldalain taná-

³ *Petting*: angol szó, mely eredetileg a kedvenc háziállatok simogatását, cirógatását jelentette.

Szemüvegráma reklám

Hármas háztartás – az örök szerelmi trió. A kolozsvári volt Köztársaság moziban bemutatott színdarab.

csokkal is ellátták az ifjú olvasókat a különböző fogamzásgátló módszereket illetően...

Mikor? Meddig? Hogyan?

Nos: akarja-e mindezt a mi Teremtőnk?

Ne keltsük fel a szerelmet, míg ő nem akarja – tanácsol bennünket a Szentírás.

De mikor akarja – azaz, mikor van ennek helye, az Isteni terv szerint?

Csak a boldog házasságban. Minden más fajta nemi kapcsolat, vagy az evvel való visszaélés – nyíltan vagy rejtettebben erotikus könyvek, filmek, műsorok, zene, magazink, érzéki fantáziálás, léha viccek, kétértelmű célozgatás, flörtölés, ártatlannak tűnő, de titkon célzott érintés, simogatás, ölelés, érzékeket felajzó tánc, és persze a különböző testrészek kihívó mutogatása – paráznaságnak, bujaságnak számít.

Tehát: meddig lehet elmenni „azelőtt”, vagy a házasságon kívül?

Semeddig.

A valódi, megtért, keresztyén emberek életében a férfi-nő kapcsolat egy szent dolog, amivel nem szabad játszani. Fiúknak és lányoknak, férfiaknak és nőknek egész életük során a legnagyobb tisztelettel, és szeméremmel kellene viszonyulniok egymáshoz.

„Mert ez az Isten akaratja, a ti szentté lételeitek, hogy magatokat a paráznaságtól megtartóztassatok;

Hogy mindenitek szentségben és tisztességben tudja bírni a maga edényét,

A filmekben bemutatott erotika és paráznaság teljesen lezülleszti társadalmunkat. Tavalyi plakát Kolozsváron.

Nem kívánság gerjedelmével, mint a pogányok, akik nem ismerik az Istent. (...)

Mert nem tisztátalanságra, hanem szentségre hívott el minket az Isten.” (1 Thesszalonika 4:3-5,7)

Ahhoz, hogy a férfi tisztességben tudja bírni a maga edényét, vagyis a feleségét, amikor Isten

kirendeli azt neki – és ne csupán testi (és esetenként perverzitásba hajló) kívánságának a tárgya legyen, avagy egy azon sok közül, akik szabad szemlére kínálják bájaikat – a nőnek is be kell segítenie, szemérmes megjelenése, és viselkedése által.

De ez csak abban az esetben fog menni, ha az illető lány, vagy asszony belülről is szent. Mivel a szentség külső mázként semmit sem ér, minden nőnek szüksége van az Istennel való személyes kapcsolatra, ekként lévén segítségül az Ő akaratából a női szépségre oly érzékeny, s ezért oly könnyen sebezhető férfiaknak.

„... az asszonyok tisztességes öltözetben, szemérmességgel és mértékletességgel ékesítsék magokat...” (1 Timóteus 2:9)

Figyeljünk csak! Minden hívó nőnek szólnak az itt feltűnő elvek: az olyannyira divatjamúltnak tartott szemérem és a tisztességes megjelenés.

Ami a nőt igazán széppé teszi, egy belülről jövő, titozatos „kisugárzást” nyújtva neki, az a krisztusi jellem. A szelíd, kedves, jószívű lelkület, a szorgalom, alázat és segítőkészség egy olyan arckifejezést megtermészetet fognak kialakítani, mely idős koráig megmaradva, mindenkit szíve mélyéig megragad, és bearanyozza férje, családja és környezete mindennapjait.

„(az asszonyok) ékessége ne legyen külső(...) hanem a szívnek elrejtett embere, a szelíd és csendes lélek romolhatatlanságával, mely igen becses az Isten előtt.” (1 Péter 3:3-4)

Ez persze nem jelenti, hogy a keresztyén nőnek elhanyagoltnak kellene lennie, hanem azt, hogy nem kell elfeledkeznie az ő valódi szépségét nyújtó, Szentlélekkel való kapcsolatáról – Aki mindvégig vele marad, amíg a keskeny úton jár.

Ezzel szemben, a kihívó, szemérmetlen megjelenés, a szentségtelen gondolkodás, beszéd és életmód eltávolítják Isten Szentlelkét, Aki az egyedüli biztosíték arra, hogy elménk, házasságunk, kapcsolataink, és teljes életünk védve lesznek Sátán romboló munkájától.

Amikor a fegyver visszafele sül el

A nemi szabadosság, az erkölcstelenség, és a bibliai elvektől való eltávolodás végül is nem hozta meg várva-várt gyümölcsét – az áhított boldogságot. A szaporodó válások, az egyre több magányos – és nemegyszer pusztító függőségekbe menekülő – ember, a sok csalódás és konfliktus jelzi, hogy a modern társadalom valamit elvétett.

Amint már említettük, a férfiaknak egyáltalán nem segített a nők új, nemileg szabados öltözködése. Szívük mélyén egyfajta harag támadhat a női nemmel szemben, becsapottnak, visszautasítottnak érezhetik magukat.

Ez olyan, mintha a gazdag ember az éhező orra előtt enné a csábító illatú süteket, de annak semmit sem vetne oda.

Minek csábít, ha úgyis elutasít? És el kell utasítania, mert a „legjobb indulatú” nő sem léphet kapcsolatba a napi több száz, vagy több ezer férfival, kinek szeme megpihent esetenként csábító időmain.

Egy másik: az idegrendszeri vonatkozás.

Az ember idegrendszere védekezik: nem bírja az állandóan felajzott állapotot, és egy idő után a férfi beletörődik, beleszokik a nők állandó mezítelenségébe – de ez nem biztos hogy jó hatással lesz majd élete bizonyos vetületére nézve.

Az előnytelenebb külsejű vagy helyzetű fiúk, férfiak közül, kik valahogy az egész nemi cirkusz peremére sodródtak, sokan félnek a modern, független, gyak-

ran szentségtelen és vamp kinézésű nőktől, s nem mernek kezdeményezni, avagy életüket egy ilyen felfogású nővel összekötni.

Másrészt a „menő” srácok és férfiak, akik csak úgy „turkálhatnak” a választékban, megvetik és nem túl sokra becsülik élvezetük újra és újra frissülő tárgyait...

Ugyanakkor, valljuk be: sajnos nem minden nő rendelkezik a médiák meg divatlapok diktálta vonalakkal: mi van akkor, ha valaki elhízik, vagy túl vézna, avagy

Női harisnya reklámok

nem eléggé arányos? A nem is oly rég még meglevő erkölcsös divat, a hosszabb, bő szoknyák jórészt elrejtették az esetleges hibákat, míg a mai nem könyörül: mindent ki kell mutatni, mindenkinek – de ez végül is kinek jó?

Mivel a Teremtő akaratából a születő fiúk és lányok arányszáma megegyező, minden egyedül maradó, visszahúzóódó, sokszor önkielégítésbe meg pornográfiába menekülő, kapcsolatokra képtelen, boldogtalan fiatalemberre egy ugyancsak egyedül maradó, boldogtalan fiatal nő jut. Ez pusztá matematika.

Idősebb korban még rosszabb. A legszebb nőnek sem könnyű bizonyos kor után a fiatalabbakkal versenyeznie. E parázna korban a házas férfiak szeme, szíve is könnyen elcsábul, különösen ha jó keresetűek, és a „vadászó” típusú nők által áhított partit jelentenek. S egy-

re több a „félrejárás”, a válás, a csalódás, meg a boldogtalan házasság.

S ehhez még hozzáadódnak a megrögzött agglegények, az alkohol rabjai, és a nemi impotenciába jutottak: mindegyikükre jut egy-egy magányos hölgy.

Szétnézek Kolozsváron a buszokon, a padokon, az utcákon: milyen ritkák a párok! És: milyen kevés az általam ismert házasságok közül az, amelyik valóban boldog!

A bűn elidegeníti egymástól a mai Ádámodat és Évákat, ahogy a bűneset után is, az első pár vádaskodásba fogott Isten előtt...

Hol kezdődik hát a parázناسág bűne?

Ha, Jézus szavai szerint az, aki kívánsággal tekint asszonyra, szívében már paráználkodott – és ennek megfelelően lesz felelősségre vonva –, nem gondoljuk-e, hogy az illető nő szerepe is meg lesz vizsgálva azon a rettenetes napon?

jegyzett pillanatán túlra valók.

Ezek megzavarják a házasságra készülők tiszta gondolkodását, és már a test fog diktálni. Elhallgattatva az értelem vészjelzőit, egymáshoz valójában nem illő, vagy megtéretlen, önző természetük folytán hosszú távú, elkötelezett kapcsolatra képtelen emberek kerülhetnek össze, boldogtalan-ságra kárhoztatva.⁴

Ha pedig Isten valójában egymásnak rendelt, akkor is Őbenne bízva, tisztaságban kell várakozni. A zölden leszakított gyümölcs végül savanyúnak fog bizonyulni – az önuralomra való képtelenség egymás iránti bizalmatlanságot, féltékenységet, vagy tiszteletlenséget szülhet a házasság hosszú, próbákkal telt éveit alatt.

Végszó

A meztelenség egy fegyver, amelyet Sátán jól megtanult használni. A reklámpia vonzó nők – és van, amikor férfiak – testrészeit, érzéki arckifejezését (mindenféle egyéb effektussal, mint pl. az izgató zene, mozdulatok, szövegek) használja fel a különböző termékek eladásának növelésére.

Hát igen, ez az üzlet – mondogatjuk. Csakhogy, itt több is van annál. A reklámszakemberek, filmrendezők, divatcsászárok mögött – még ha ők, tegyük fel, nincsenek is tudatában ennek – egy rosszakarató intelligencia áll, egy olyan lény, amely maga után akarja rántani a pusztulásba a Föld egész lakosságát, azaz a Teremtő Isten minden gyermekét.

⁴ Ha valamely olvasó e ponton a saját esetét vélné felfedezni, ne csüggedjen: a boldogtalanság lejtőjén is van megállás, és keresztyéni öröm lehet osztályrészünk akkor, ha tiszta szívből a Megváltó Istenünkhöz fohászkodunk.

Tán csak betéved valaki...

Meddig lehet elmenni?

Egy szentségre törekvő társadalomban a házasságkötéskor kellene váltani az első csókot – ahogy régen volt. A két száz találkozása, az ölelkezés, simogatások – még a visszafogottak is, nem szólva a sürgetett, s gyakran a „végsőig” elmenő szerelmeskedésről –, a frigyre lépés oly súlyosan komoly, és a mennyben fel-

Te és én kire fogunk hallgatni?
Válaszunk dönti el e földi, és
örök boldogságunkat.

Kérdések

➤ **Jól van. De Afrikában, meg az Amazonas őserdejében és az óceániai szigetvilágban szinte vagy teljesen meztelenül élő népek miben hibásak? Nemde ők vannak közelebb a Természethez, s ártatlanságukban mentesek minden ál-szeméremtől?**

Jó, hogy ezeket említjük. E világrészek lakossága – ott, ahol a keresztyén misszionáriusok révén el nem terjedt a krisztusi hit – számos esetben a szűnni nem akaró törzsi háborúk, az öldöklés, paráznaság, mindenféle romlottság, és nem egy helyen a kannibalizmus áldozata volt. A démonok imádása és az igaz Isten ismeretének hiánya juttatta ide az igazhívó Noénak a Bábel tornyától oly távolra sodródott leszármazottait. Őket akarjuk utánózni?

Ezen vidékeken nagyon meleg van, mégis számos afrikai törzsnél létezik ruha. De érdekes módon, egy, az amazonas-i esőerdőben megtért törzsről olvastam, hogy miután átadták szívüket Jézusnak, a misszionáriusoktól egy nap, az Istentisztelet előtt, ruhákat kértek.

– Miért? Mi nem beszéltünk még nektek erről...

– Valahogy úgy érezzük, nem helyes így állnunk Őelé – válaszolták a meztelen benszülöttek. S ekkor a nők blúzokat és

Férfi kölni reklám

szoknyákat, míg a férfiak nadrágokat és ingeket kaptak az Ige hírnökeitől.

A mi népünk női – lányok, és asszonyok – jelenleg hogyan gondolják: miként állhatnak az Úr elé? És ne feledjük, nem csak a templomban, hanem a mindennapokban is, és bárhol: Isten színe előtt vagyunk.

➤ **Apropó. Manapság megszabhatja-e valaki a nőknek, meddig érjen a szoknyájuk, vagy mit viseljenek? Ez a divat, és kész. Ne feledjük, demokrácia van, és Isten is szabad akaratra bocsátott mindenkit. Ezenkívül pedig a lányok férjhez is szeretnének menni, így hát nem öltözhetnek úgy, mint a nagymamájuk idejében.**

Ez mind így van. A divatnak is megvannak a maga korszakai, csakhogy a létező divaton belül is van egy határ: ahol az elválík az erkölcsösség útjától, ott már a hívó nő nem haladhat tovább.

Az pedig, hogy sem a lekipásztorok, sem az egyházak és iskolák vezetősege, sem az Istentől családfői szerepet kapott édesapák, sem a – legtöbbször rossz példával elől járó – édesanyák nem tudnak, vagy nem akarnak e téren egy helyes üzenetet közvetíteni a lányoknak, még nem jelenti, hogy Isten mindezt jónak látja.

Mert a szabad akarat értékes ajándék, de helytelen felhasználásának kimondhatatlan ára van.

Mi lenne a helyes? Az eléggé bő, nem átlátszó anyagból készült szok-

Ékszer reklám

Strand az Egyesült Államokban.

nyának leüléskor is térden alól kellene érnie, másképp a hölgy illetlen látványt nyújt főleg a vele szemben ülőknek. Minden más, szűk vagy túl rövid nadrág, szoknya, „jéger”, stb. helytelen.

Aki ezt nem tudja elfogadni, vigye Isten elé őszinte imában e kérdést, és hagyja, hogy Ő válaszoljon neki.

➤ **De figyeljen már ide! Télen hideg van. Akkor meg hogyan járjanak a lányok és az asszonyok szoknyában?**

Jó hogy évezredek át nem volt hideg. Eddig miként öltöztek? A bő, könnyű szoknya, a klaszszikus női ruha nyáron kellemes, nem izzaszt úgy, mint a sokszor műszálas, tapadós nadrágfélék, míg télen vastag alsót lehet húzni a vastag szövetű szoknya alá – de persze nem ezeket szoknya nélkül viselni.

➤ **Maga itt mindenfélét összehord! Hát a strandon nemde mindenki le van vetkőzve? Ha pedig ez ott elfogadott, akkor ugyanazt a nőt meglátni kisé több ruhában az utcán miért**

rossz? Vagy talán strandra járni is bűn? Vagy nyáron, a tengerparton is téli bundában fekdjünk!??

A megjegyzés jó. Természetesen fürdeni, napozni nem lehet felöltözve, és én is barátja vagyok az ilyen tevékenységeknek. De hallottam olyan ifjúsági táborokról, ahol a lányok és a fiúk egymástól távolabb mentek le a folyóhoz vagy tóhoz. Ha családunk tengerpartra megy, akkor is keresni kellene a kissé szabadabb, elhagya-

tottabb partot, ahol nem zsúfolódnak egymás mellé az emberek.

Az egymás előtt szinte meztelenül mutatkozó, ekként időt töltő, együtt nyaraló házaspároknak pedig óvatosságra és bölcsességre van szükségük. Ami a strandokat illeti: nem csak a dűbörgő zene, és a rengeteg meztelen test miatt, hanem a számos, elkapható betegség (gombák, vírusos és bakteriális fertőzések, stb.) miatt is kerülni kellene az ilyen túlszűfolt helyeket és azok vizét.

A sokak előtt meztelenül mutatkozásnak lelki hátrányai is vannak: akik jó kinézetűek, büszkeségbe eshetnek, míg a kevésbé előnyös külsejűeken lehangoltság, kisebbségi érzés lehet úrrá.

➤ **Ön mind a nőket ostromozza! Hát a férfiaknak minden meg van engedve?**

Szűk, tapadós nadrágot régebben csak a nyugati homoszexuális bárok énekesei, táncosai viseltek. A hatvanas-hetvenes évek rock együttese, mint pl. a Rolling Stones, és ennek énekese, Mick Jagger, hozták be a színpadra, és

Mick Jagger koncert közben.

ezzel együtt a köztudatba ezt a fajta öltözködést.

Valóban, a magamutogató megjelenés a férfiak részéről sem helyes, ugyanakkor tudnivaló, hogy míg a férfiak már csupán a látványra nagyon érzékenyek tudnak lenni, a nőknél ez kissé más-képp működik: legtöbbjüknek nem elegendő az illető férfi jó kinézése, hanem számos egyéb tényező (kereset, ápoltság, megnyerő modor, stb.) is szükséges ahhoz, hogy igazi vonzalmat érezzenek iránta, míg végül a gyöngédség és az érintés indítja be legjobban a hormonális „ágyútüzet”.

E különbség miatt van az, hogy a csupán látványt nyújtó pornográf médiák rabjai főleg a férfiak.

➤ **Tisztességes lány (vagy asszony) vagyok. Sosem gon-**

doltam semmiféle olyan rossz-ra, mint amit Ön itt ránk próbál háritani. Egyszerűen szeretek divatos és vonzó lenni. Úgy gondolom, Isten a nőt nőnek teremtette – akkor hát legyen az, és nem hiszem, hogy nem lenne joga megmutatni azt, ami a lényében szép és a mai, versengéssel telt világban előnyt jelent számára. Ezen kívül, ha divatjamúltan, és másoktól eltérően kezdenék öltözködni, akkor sokan lenéznének és kinevetnének. Végül is a huszonegyedik században élünk, és nem a tizenkilencedikben!

Kedves Hölgyem! Bízsa Istenre magát, és kérje Tőle azt, hogy szentelje meg teljesen, mind testét, mind lelkét! Kérdezze meg imában: Uram, mit szeretnél hogy e téren is cselekedjek? Istennél a

változásnak árnyéka sincs (Jakab 1:17). Ha ő van velünk, kicsoda ellenünk? (Róma 8:31) Ugyanakkor, egy kis fantáziával lehet modernül, de ugyanakkor illetelmesen is öltözni, viselkedni. Ne feledjük: a bölcsesség kezdete – itt, és egyéb esetekben is – az Úrnak félelme lesz (Példabeszédek 9:10).

Végezetül pedig, ne feledjük, hogy Krisztuséi vagyunk, Aki az Ő vérét fizette le értünk a Golgotán. Ez pedig kötelez.

„Mert áron vétettetek meg. Dicsőítsétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, amelyek az Istenéi.” (1 Korintus 6:20)

Az Úr segítsen meg mindannyiunkat az Ő útján járni! Ámen.

Jancsó Erik,
Szászfenes

Pünkösdi lányok (Egyesült Államok)

Függelék

A női divat változásai a XIX-XX. század folyamán

Viktória brit királynő (1845)

De Broglie francia hercegnő (1853)

Krinolin (1860)

Turnűr és uszály (1880-as évek)

1900-as évek eleje

1910-es évek

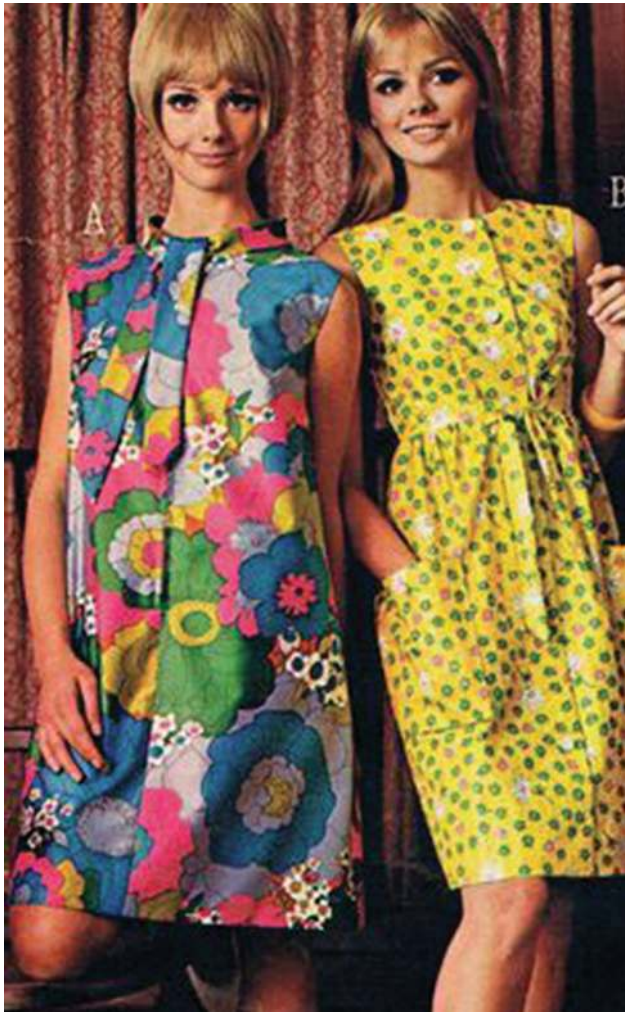

1920-as évek

1930-as évek

Az 1960-as évek: beköszöntött a szexuális forradalom.

Az 1970-es évek divatja.

Kalotaszegi lányok ünnepi viselete

Népek viselete

Oroszország

Japán

India

Skócia

Arab Emirátusok

Grúzia

Zsidók

Masszajok

Mongólia

Kína

Nigéria

Mexikó

Németország

Jakutföld

Svájc

Korea

Törökország

Vietnám

Ukrajna

Indiánok

Különböző népek hagyományos viseletét bemutató rajz.
Érdekes módon mindegyik megfelel a bibliai erkölcsnek.

Isten emberei

**Szenczi Molnár Albert
(1574-1634)**

*Időnként az égen üstökösök
tűnnek fel, melyeknek fénye meg-
világítja az égboltot és a Földet.*

*Időnként minden népben embe-
rek bukkannak fel, akiknek befo-
lyása máig megvilágítja léptein-
ket.*

Az, akiről ma beszélni sze-
retnék nektek, a Pozsony köze-
lében fekvő Szencen született, a
mai Szlovákia területén. Édesap-
ja faragómester és molnár is volt,
ki családjával kezdetben jómód-
ban, majd később leszegényedve,
szükségben élt.

Albert egészen kicsi volt még,
amikor egy éjjelen nagy világos-
ságra ébredt. Kiszaladt az udvar-
ra, és látta hogy fényes az ég: mint
valami nap, egy csillag haladt ott
fenn, sziporkázó, fénylő csóvát

húzza maga után.¹ Kint az utcán
nagy tömeg futott már össze, és
édesanyja ölébe kapta:

– Látod? Üstököscsillag!

– Mi az?

– Egy olyan vándor csillag,
mely elszakadva társaitól, egyedül
rohan a világmindenségben.

A kisfiú sosem felejtette el ezt
a látványt: az ő életútját látta meg
azon az éjszakán.

Tizenkét éves volt, amikor
édesanyja meghalt. Eddig sem
éltek jómódban, de most még
mostohább sors várt rájuk. Egy
nap régi ismerős érkezett hozzá-
juk: Szabó Farkas vándordiák.

– Molnár uram, bízva rám a kis

¹ Az 1577-beli Nagy Üstökösről
van szó, mely ez év november 13-án
haladt át közelünkben az úron, az
európai területekről jól láthatóan.

Albertet. Magammal viszem őt
Göncre, meg Debrecenbe, és ott
majd tanulhat, s én gondoskodni
fogok róla.

Albert is szívesen vállalko-
zott az útra. De sajnos az egész-
nek nem tanulás, hanem csavargás
meg koplalás lett a vége. Az idő-
sebb – az édesapa által félreismer-
t – diák inkább káromkodni meg
lopni tanította, s ha nem hallgatott
rá, megverte, miközben a szegény
fiút városról-városra hurcolta.

Azonban „mestere” nemsoká-
ra megbetegedett, és meg is halt.
Ekkor a kis Albert beállt inasnak
Göncre – mégpedig éppen Károli
Gáspár tiszteletes úrhoz. Akkori-
ban folyt a Biblia fordítása, nyom-
tatása, és ő éppen idejében érke-
zett: ebben segédkezett, a frissen
írt biblialapokat hordva át a vizso-
lyi nyomdába.

Károlinak megtetszett az igyek-
vő fiú:

– Mi akarsz lenni, ha megnősz?
– kérdezte tőle.

– Hasznos szeretnék lenni,
hogy megajándékozhassem né-
pünket valami széppel, jóval...

– Ez derék elhatározás, de
ehhez bizony sokat kell tanulnod.

– Igaza van – de oly tudatlan
vagyok. Szívesen elmennék Deb-
recenbe, mert úgy érzem, ott több-
re vinném.

Tizennégy éves volt ekkor, s a
tiszteletes úrtól kapott néhány tal-
lérál a zsebében egy napon a Méli-
usz püspök úr² által újjászervezett
Kollégium kapujába érkezett.

Mennyivel más volt akkor a
tanulási lehetőség, mint ma! A sze-
génynek, nincstelennek – amilyen
az emberek többsége volt – szinte
lehetetlen volt a tudást megszerez-

² Méliusz Juhász Péter (1532-1572),
a magyarországi reformáció legna-
gyobb vezéregyénisége.

Szenc (szlovákul Senec), katolikus templom.

ni. Iskola is kevés volt, és népünk tanulni vágyó ifjai gyalog keltek útra, hogy Európa híres egyetemi városaiban, sokszor nélkülözések közepette, tovább fejleszthessék magukat egy-egy tudós professzor mellett.

Akinek írásai nagy hatással voltak életére: Johannes Sturm (Jacob van der Heyden illusztrációja).

Az ifjúvá cseperedett Albertnek sem volt könnyű: mivel otthonról segítséget nem várhatott, a jobb módú diákok cipőjét, csizmáját pucolta, szobájukat takarította egy kis ételmaradékért, mosogatott a konyhán, s mindenféle munkát elvállalt – s közben teljes erejéből tanult. Debrecen pedig meghálálta az erőfeszítést: két év múlva egy, a hősies küzdelemben megerősödött, bátor fiatalember hagyta el a várost, aki már többet tudott sok olyan társánál, aki évek óta tanult.

Egy nap betoppant otthonába, ahol édesapja és testvérei nagy örömmel fogadták. De nem sokáig volt maradása.

– Külföldre szeretnék menni, fölkeresni a híres városokat, ahol a reformátorok éltek és tanítottak.

– De miért, mi hajt téged? – kérdezte édesapja.

– Valami nagyon szépet szeretnék adni hazámnak és népemnek – még nem tudom mit, de Isten majd megmutatja – válaszolt komolyan az ifjú.

És így indult el, tizenhat évét még be sem töltve, tarisnyájában csupán egy frissen sült cipóval, de szívében hittel és tenni akarással nyugat fele.

Jószívű emberek szívét nyitotta meg az Isten, akik vándorútja során befogadták, megvendégelték. Kassa után Bécs következett, majd ezt elhagyva Wittenbergbe, a reformáció szülővárosába ért.

1592-ben már Heidelbergben tanul, majd rá egy évre Strasburgba megy, ahol évtizedekkel azelőtt Kálvin is tanított, és itt felveszik alumnus-nak (egyetemi tanuló-nak).

Európai tanulmányai folyamán újból csak a debreceni „recept”

érvényesül: többször fekszik le éhesen, mint jóllakottan, de teljes erejéből tanul. Néha egy-egy vendégszerető család is asztalhoz ülteti, s tanárai befolyása erősítik jellemét. Ugyanakkor, bevallása szerint Johannes Sturm³ munkássága volt rá a legnagyobb hatással, „tudós és ékesszóló kegyességre” nevelve őt.

³ Johannes Sturm (1507, Schleiden – 1589, Strasbourg), a reformált egyház legfontosabbnak tartott oktatója. Nevelő munkája célját ekként foglalta össze: „...a tudós emberek törekvéseit Isten felé kell irányítani, fejlesztve bölcsességüket, segítve őket hasznos polgárokká válni azáltal, hogy elsajátítják annak tudományát, miként lehet gondolataikat és érzelmeiket meggyőző erővel tovább adni.” 1538-ban alapította meg a Strasbourg-i Protestáns Gimnáziumot, melyet 43 éven át vezetett. Döntő befolyást gyakorolt a megszülető protestáns oktatásra – főleg Németországban, de más protestáns területeken is. Nagy hangsúlyt fektetett a választékosságra és a retorikára. Diplomáciai és közvetítő szerepet is elvállalt a reformáció viharos századában.

Strasbourg, Elzász tartományban: a Rajna felőli erődítmények maradványai, a „Fedett Hidakkal”. (E név megmaradt, habár a rajtuk hajdan levő fedélépítmény már több mint kétszáz éve nem létezik). A város ma Franciaország része.

Ekkor fogalmazódott meg benne az első cél: a magyar nyelv helyes, és szép használata.

1595-öt írunk, amikor végre megszerzi a baccalaureusi fokoza-

Théodore de Bèze

tot. Tovább folytatná tanulmányait, a magiszteri fokozat megszerzése érdekében, ám egy napon az irodába hívatják:

– Azonnal mennie kell innen!

A meglepődött Albert alig tud szóhoz jutni:

– De hát mit vétettem?

De itt nem az ő mulasztásairól van szó. A lutheránus vezetőség döntött úgy, hogy megválnak a kálvini irányzatot követő diákoktól.

– Tűz és víz nem férhet meg egymás mellett – szögezi le az igazgató.

Így hát neki és társainak, keserűséggel a szívükben távozni kell.

„Most már nem csak Róma üldöz és nyomorgat minket, hanem az evangélikusok is kiközösítenek? Lám, hova jutott a reformáció!”

Albert sírni szeretett volna, és tanácsalanságában azt sem tudta, merre induljon. Végül barátai tanácsára Svájc fele veszi útját.

Ha Isten megengedi egy ajtó bezáródását, biztosak lehetünk benne, hogy egy újat fog megnyit-

ni, ahol az eddigi, Ővele szerzett tapasztalatokat továbbiak követik.

Albert, mint addig is, gyalogszerrel vándorolt e szép ország fele. Gyakran a szabadban, a csillagos eget szemlélve aludt el, míg végül elérte úticélját, Genfét.

Megilletődve lépdelt a kövezett utcákon, abban a városban, mely Luther Wittenbergje mellett a reformáció másik bölcsőjének nevezhető: ahol Kálvin élt és munkálkodott.

Egy templom mellett vitt el az útja, és hirtelen a bentről áradó, gyönyörű dallamokra lett figyelmes. Vajon miféle szép énekeket tudnak a genfiak? Tűnődve haladt tovább, és elhatározta, hogy felkeresi Kálvin utódát, Théodore Bézát.⁴

Béza szeretettel fogadta, s Albert hamarosan szót ejtett arról, ami foglalkoztatta:

– Milyen énekeket hallottam kiszűrődni a templomból?

Béza elmosolyodott:

– Dávid király zsoltárait hallottad. Clément Marot-val versebe szedtük, és barátaink, Claude Goudimel és Loys Bourgeois dallamot komponáltak hozzá.

A hazájától messze szakadt fiatalember szíve erősen megdobbant: már tudta, mi a küldetése.

– E csodás énekekkel fogom megajándékozni a magyar népet!

Nem sokat marad Genfben, hanem a genfi francia nyelvű zsolnároskönyv egy példányát is magával vive újra Heidelbergbe megy. Itt három évig tanul az egyetemen, majd 1599-ben hazalátogat. Mind

⁴ Théodore de Bèze (vagy Beza: 1519-1605), lelkipásztor, és a genfi református akadémia tanára. Kálvin János 1564-ben bekövetkezett halála után ő lett a francia-svájci reformáció vezéralakja.

Németországban, mind Magyarországon támogatókat keres a zsolnárok, valamint egyéb könyvek kiadásához, mint pl. a latin-magyar szótár és nyelvkönyv.

Mindenki dicséri terveit, de pénzt nem kap. Végül a szótárt sikerül hamarabb kinyomtatni – Nürnbergben, 1604-ben. Majd az altburgi Christoph Raabe jóvoltából megtörténik a Zsolnárok kiadása is, rá három évre, Herbornban. Marburgba költözik, ahol több évet is eltölt, mint Moritz von Hessen-Kassel tartománygróf pártfogoltja. A Zsolnárokat közben hazaküldi Magyarországra és Erdélybe, a következő ajánló szavakkal:

Moritz von Hessen-Kassel tartománygróf, Szenczi Molnár Albert befolyásos támogatója.

„Szerelmes anyám, keresztyén anyaszentegyházam, hozzád való háládatosságomnak e kisded jelét vöd jó néven, míg a szerelmesed, Jézus Krisztus, ennél nagyobb szeretet.”

Lassan megkedvelik őket, és több száz éven át ezek képezik a református egyház fő énekanyagát. És már őt is szívesen látnák otthon – de erre még várni kell.

A következő évben Hanauban jelenik meg a Károli-féle Vizsolyi

Biblia általa kijavított változata, a Hanau-i Biblia, 1500 példányban,⁵ amelyeket boroshordókba rejtve sikerül hazaküldeni Magyarországra.

Telnek az évek, és miután több szerelmi csalódást, és visszautasítást él át, végre Oppenheim-ban, 1611-ben megismeri élete igazi szerelmét, és mindvégig hűséges társát, az akkor harminc éves, szép Ferinari Kunigundát. Az asszonynak előző házasságából három kislánya volt, míg Alberttel további három fia és három lánya születik. Az utolsó gyerek születésekor (1623-ban) azonban lebénul, s férje ezentúl hűségesen gondozza.

Nem volt könnyű egy örökösen vándorló üstökösnek a házastársas lenni. Még felsorolni is nehéz az ezután következő évek állomásait. Rohonc, Komárom, Amberg, Gyulafehérvár, Oppenheim, Heidelberg, és mások. Segéd-tanítókodnak, korrektor különböző nyomdákban, kántor, iskolamester, lelkész. De sehol sincs maradása. Állandóan új és új után vágyik, s szüntelenül tanulmányoz és ír. És családja vele együtt vándorol.

Számtalanszor támogatói akadnak, kik újra meg újra kimentik ínséges helyzetéből, és valahogy megértik a kiszámíthatatlan, belső nyugtalanságtól űzött, de Istenért és népéért tenni akaró magyart. Még a rendszerető németek is

⁵ Ezzel szemben a magyar nyelvű Biblia első kiadása Vizsolyban csak 600 példányt jelentett.

Ahol élete nagy szerelmét, Ferinari Kunigundát megismerte: Oppenheim (előtérben a Katalin-templom).

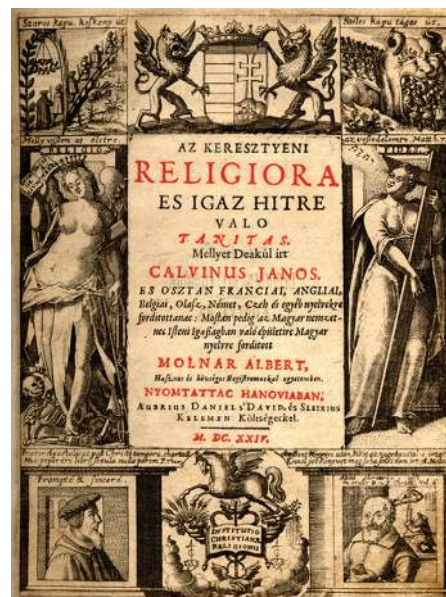
a legszebb ajánlóleveleket írják meg róla, megemlítve érdemeit és erkölcsös voltát.

Házasságuk kezdetén Magyarországra, majd Erdélybe mennek, de itt felesége szüntelenül retteg az örökös török-tatár veszedelemtől, ezért hát visszatérnek Német-honba. De a pusztítás szele eme vidéken is végigsöpör.

A harmincéves háború⁶ borzalmai Heidelbergben érik. Itt Tillynek⁷a várost fosztogató katonái

⁶ A harmincéves háború 1618-1648 között zajlott, Európa minden hatalma részvételével, és kiterjedt Közép-Európa legnagyobb részére. A XVII. század világháborújának nevezik, becslések szerint kb. 8-11 millió halottat követelve. A vallási ellentéteken túl (protestáns únió, katolikus liga), a mindenkori hatalmi harcok, az országok és dinasztiák közötti versengés szította e harcokat. Egyes német tartományok kétharmada elnéptelenedett. A háborúk sorozatát a vesztfáliai béke zárta le.
⁷ Johann t'Serclaes Tilly (1559-1632), vallon hadvezér, a Katolikus Liga tábornagya.

ővele is gonoszul bánnak, félholtra kínozzák, ám végül életben hagyják. Könyvein kívül – ezek nem kellett a martalócoknak – mindenét elrabolják.

Az *Institutio* magyar nyelvű fordításának címlapja (Hannau, 1624).

1624-ben Bethlen Gábor (1580-1629) kérésére és támogatásával ugyancsak Hanauban kiadja Kálvin *Institutio*-jának magyar fordítását.

A fejedelem még ebben az évben hazahívja: először Kassán várja szerény állás, majd a fejedelem halála után Kolozsvárra költözik, ahol egyre nehezebb helyzetbe kerül, s ahol élete végéig marad. Két gyermeke halála, meg az állandó adósság terheli, s az új fejedelem, I. Rákóczi György sem sokat gondol rá.

Habár számos műve már akkor elterjedt, és könyveit, munkásságát széles körben ismerik, mégis, az akkori, háborús, nehéz világ-

Életműve – főleg a Magyar zsoldároskönyv és a hanau-i (meg az oppenheim-i) Biblia, s ugyanakkor szótárai, történelmi értekezései, stb. –, nagyon fontos mind népünk hite és üdvössége, mind a modern magyar nyelv kialakulása, s nem kevésbé a tudomány és kultúra szempontjából.

Szenczi Molnár Albertet méltán nevezhetjük a magyar szellemiség egyik vezéralakjának.

Mit tanulhatunk hát az ő élettörténetéből?

Azt, hogy törekedjünk mi is Isten ügyét, és az emberiség javát szolgálni. De ugyanakkor ne várjunk el e földön túl nagy elismerést. Isten nagy emberei – Pál apostol, Ésajás és Jeremiás próféta, és a többi apostol és próféta – osztályrésze gyakran a nélkülözés, szenvedés és mártírhál volt. A nagy misszionáriusok is – David Livingstone, Albert Schweitzer, Hudson Taylor, Adoniram Judson – ugyancsak kiürítették a nyomorúságok kelyhét.

De maga az Úr mondta: „E világon nyomorúságotok lesz...”⁸ És Ő is ugyanezt az utat járta végig.

Ha mi szeretjük Istent, és az Ő ügyét, akkor az Ő szolgálait is szeretnünk kell. Akinek evilági javai vannak, és passzívan szemléli azt, hogy felebarátja, sőt, Isten egy hűséges munkása szükségét szenved, miként lehet meg abban az Isten szeretete?

Mi tehát ne kövessük többé el elődeink hibáit.

Legyen meg az Ő akarata mindannyiunk életében. Ámen.

9 János 16:33

A Hanau-i Biblia címlapja (1680)

Genfi Zsoltárok – Magyar Zsoldároskönyv

XLII. (42.) Zsoltár:
Mint az szép híves patakra

Írta: Théodor Béza.
Magyar nyelvre fordította:
Szenczi Molnár Albert
Dallam: Claude Goudimel

- Mint az szép híves patakra,
Az szarvas kívánkozik,
Lelkém úgy óhajt Uramra,
És hozzá fohászkodik,
Tehozzád én Istenem,
Szomjúhozik én lelkem.
Vajon színed eleiben
Mikor jutok, élő Isten?*
- Könnyhullatásim énnékem
Kenyerem éjjel-nappal,
Midőn azt kérdik éntőlem:
Hol Istened, kit vártál?
Ezen lelkem ríntom,
És házadat óhajtom,
Hol az hívek seregiben
Örvendek szép éneklésben.*

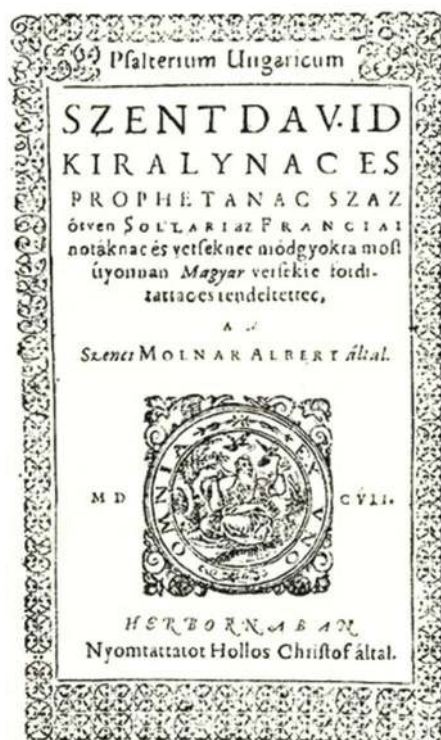
Szenczi Molnár Albert 1624-ben (50 évesen).

ban – és ahogy a kultúra, nem sok üzleti érzéssel rendelkező, nagy személyiségeivel nem egyszer lenni szokott⁸ – utolsó éveit szegénységben tölti, míg 1634-ben, 59 éves korában az akkor dúló pestis végez vele. A gyermekei már régen nem laknak velük, s így kolozsvári szállásán csak napok múltán talál rá valaki – s mellette béna, végsőkéig gondozott feleségére, ugyancsak holtan.

⁸ Az erdélyi magyar kultúra nagy személyiségei, mint pl. Apáczay Csere János és Pápai Páriz Ferenc is megízlelték a nélkülözések és menekülés poharát.

3. *Én lelkem, mire csüggedsz el?
Mit keseregsz ennyire?
Bízzál Istenben, s nem hágy el,
Kiben örvendek végre,
Midőn hozzám orcáját,
Nyújta szabadítását,
Óh, én kegyelmes Istenem,
Mely igen kesereg lelkem!*

4. *Mert terólad emlékezem
Ez Jordánnak földéről,
Szent helyedre igyekezem
Ez Hermon kis hegy mellől.
Mélység kiált mélységet,
Midőn én fejem felett
Az sok sebes víz megindul,
Mint egy erős hab, megzúdul.*

A Zsoltárok első kiadásának címlapja.

5. *Sebessége árvizednek,
És az nagy zúgó habok,
Én rajtam összeütköznek,
Mégis hozzád óhajtok,
Mert úgy megtartasz nappal,
Hogy éjjel vígassággal,
Dicséreteket éneklek
Néked, erős őrizőmnek,*

6. *Mondván: Isten, én kőszálam,
Mire felejtesz így el?
Ellenségim vadnak rajtam,
Gyászban járok veszéllel.
Mert az ő hamis nyelvek
Csontaimban megsértnek,
Mert így bosszontnak ellened:
Lássuk, hol vagyon Istened?*

7. *Én lelkem, mire csüggedsz el?
Mit keseregsz ennyire?
Bízzál Istenben: Nem hágy el,
Kiben örvendek végre.
Ki nekem szemlátomást
Nyújt kedves szabadulást,
Nyilván megmutatja nékem,
Hogy csak ő az én Istenem.*

Szent Biblia

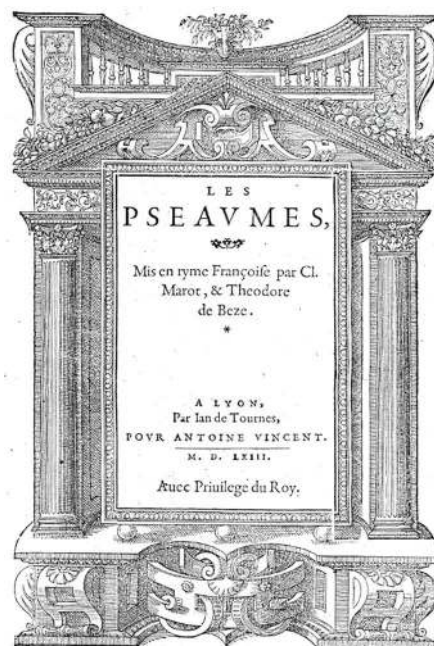
Magyar nyelvre fordította:
Károli Gáspár

XLII. (42.) Zsoltár A szent hely után való óhajto- zás idegen földön

1. Az éneklőmesternek; Kóráh fiainak tanítása.
2. Mint a szarvas kívánczik a folyóvizekre, úgy kívánczik az én lelkem hozzád, oh Isten!
3. Szomjuhozik lelkem Istenhez, az élő Istenhez; mikor mehetek el és jelenhetek meg Isten előtt?
4. Könyhullatásom volt kenyerem éjjel és nappal, mikor minden nap azt mondták nékem: „Hol van a te Istened?”
5. Mikor ezekről emlékezem, megkeseredom lelkemben; mert nagy csoportban vonultam ezelőtt és ujjongó örömmel és hálaadással vezettem

őket, az ünneplő sokaságot, az Isten házáig.

6. Miért csüggedsz el lelkem és nyughatatlankodol bennem? Bízzál Istenben, mert még hálát adok én néki az ő orcájának szabadításáért.
7. Istenem! elcsügged bennem az én lelkem; azért emlékezem reád a Jordán és Hermon földjéről, a Micár hegyéről.
8. Örvény örvényt hív elő zuhatagjaid hangjára; minden vízáradásod és hullámod összezap fölöttem!
9. Nappal kiküldte kegyelmét az Úr, éjjel éneke volt velem, imádság az én életem Istenéhez.
10. Hadd mondjam Istennek, az én kőszálamnak: Miért felejtkeztél el rólam? Miért kell gyászban járnom ellenség háborgatása miatt?
11. Mintha zúzóadás volna csontjaiban, mikor gyaláznak engem az én szorongatóim, naponként

A Genfi Zsoltárok francia nyelvű kiadásának címlapja (Lyon, 1563)

ezt mondván nékem: Hol van a te Istened?

12. Miért csüggedsz el lelkem, és miért nyughatatlankodol ben-nem? Bízzál Istenben, mert még hálát adok én néki, az én szabadítómnak és Istenemnek.

Szenczi Molnár Albert műveinek listája (válogatás)

- ❖ **Elementa grammaticae Latinae.** Nürnberg, 1604.
- ❖ **Dictionarium Latinovngaricum.** Noribergae (Nürnberg), 1604.
- ❖ **Dictionarivm Vngarico-Latinvm.** Noribergae, 1604.
- ❖ **Psalterium Ungaricum.** Szent David Kiralynac es Prophetanac Szaz oetven Soltari, Herbornae (Herborn), 1607.
- ❖ **Kis Catechismus.** Szedetöt az Haidelbergai öreg Catekismusból. Herbornae, 1607.

❖ **Szent Biblia** Az az: Istennek Ó es Uy Testamentomanac Prop-hetac es Apastaloc által megira-tott szent könyvei. Hanoviae (Hannau), 1608.

❖ **Lexicon Latino-græco-hun-garicum.** Hanoviae, 1611.

❖ **Szent Biblia.** Ez kisded forman valo kinyomtatasnac, az Franci-ai notákra rendelt Soltar koeny-vel egyuett. Oppenheimium (Oppenheim), 1612.

❖ **Imadsagos Könyveczke,** Mely-lyben szép Hálá adásoc és áhi-tatos Könyörgések vadnac: Hei-delberg, 1620.

❖ **Kereszteni Religiora es igaz hitre valo tanitas.** Mellyet Dea-kul irt Calvinus Janos.¹⁰ Hanovi-aban, 1624.

¹⁰ Itt Kálvin híres művéről, az *Institutio*-ról van szó.

Bibliográfia:

György Antal: *A hit példaképei.* Az Ige egyháza. Az énekelt Ige: Szenczi Molnár Albert című fejezete (168-180 oldalak). Kálvin János Kiadó, Budapest, 2011.

Magyar zsoltároskönyv. Szenczi Molnár Albert zsoltárfordításai a genfi zsoltárok dallamaira. Nemzeti Könyvtár – Magyar Közlöny, Lap és Könyvkiadó Budapest, 2014.

Arcanum adatbázis (www.arcanum.hu), Szenczi Molnár Albert címszó. Egyéb, Internetes források.

Jancsó Erik, Szászfenes

Bibliai eredetű magyar nevek – és ezek üzenete

Anna (Sanna)

A magyar Anna nevünk eredete a héber *Channah*, jelentése *kegyelmesség, kedvesség*. A Hanna névalak pedig a héber eredetihez közelebb álló változat.

A Bibliában két nő viseli: az Ószövetségben az, aki Elkána felesége, és Sámuel próféta édesanyja volt, míg az újszövetségi részben az idős Anna prófétanőről olvasunk, Fánuel lányáról, aki Jézus bemutatásakor a templomban, Simeonhoz hasonlóan, „szóla ő felőle mindeneknek, akik Jeru-zsálemben a váltságot várták.” (Lukács 2:38)

Térjünk most vissza a Krisztus előtti XI. századba!

Izráel fiai már több, mint háromszáz éve keltek át a Jordánon, és vették birtokba Kánaán földjét, együtt a Jordántól keletre eső, Szi-hón és Óg pogány királyok országaival.

Az Ábrahámnak évszázadokkal megígért föld elfoglalása Isten akaratából történt, mivel ekkorra az emóriai gonoszsága betelt, és az Úr egy, az Ő szent törvényét bemutató népet akart helyezni oda, ahol három földrész – Euró-

pa, Ázsia és Afrika – kereskedelmi útjai haladtak át, hogy ekként minden földi nemzetség tudomást szerezzen arról, mit jelent az igaz Isten tisztelete.

Csakhogy az izraeliták hamar elfeledkeztek Isten csodáiról. Józsué és az őt ismerő vének halála után eltértek az Úrtól, és a pogányok bűneibe meg bálványimádásába süllýedtek.

Lassú menet közeledik a silói úton: újból ünnep van, és Elkána, az efraimi lévita megy fel szokása szerint, családjával együtt a Szent Sátorhoz áldozatot bemutatni, majd az Úr előtt enni-inni, örvendezni. De a népes család csak messziről nézve boldog: a két feleség közötti konfliktus megmérgezi mindannyiuk életét.

Elkána nagyon szerette Annát (Hannát), ám hosszú évek teltek el anélkül, hogy gyermekük született volna. Az akkori időkben ezt nagyon súlyos csapásként, sőt, Isten nemtetszéseként értékelték. Habár Elkána hívő ember volt, végül mégis beleesett abba a csapdába, amelyet elődei – Ábrahám és Jákób – sem voltak képesek elkerülni: Hanna mellé egy újabb feleséget vett, Peninnát.¹

A többnejűség sosem volt Isten akarata. Látszólag bizonyos problémákat megoldott, de végül – a feleségek és a gyermekeik között gyakran fellépő féltékenységek és versengések folytán –, annál több bajt okozott.

Ebben az esetben sem kísértette áldás e lépést: valóban, Peninnának egymás után születtek a fiai és a leányai, míg Hanna továbbra is meddő maradt. Csakhogy ez az előbbi arra buzdította, hogy többé ne elégedjen meg a másodfeleségi pozíciójával, hanem az első helyre törjön. Féltékenységet csak szította az, hogy Elkána továbbra is megkülönböztető figyelem-

mel bánt első feleségével, és az új asszony érezte, hogy termékenysége ellenére a családfő még mindig Hannát szereti jobban.

Bosszús haragjában ingerelni kezdte őt, megaláztatva meddősége miatt:

„Igen bosszantja vala pedig Annát vetélkedő társa, hogy felingerelje, mivel az Úr bezárta az ő méhét.

És így történt ez esztendőről esztendőre; valahányszor felment az Úrnak házába, ekképpen bosszantá őt, ő pedig sír vala és semmit sem evék.” (1 Sámuel 1:6-7)

Elkána tehetetlennek bizonyult a viszálly kezelésében, s ekként teltek az évek.

De végül elérkezett a pillanat, amikor Hanna már nem bírta tovább: sírva ment a Szent Sátor bejárata elé, és mint ahogy addig is tette, buzgón imádkozott, csak hogy most ezen felül egy fogadalmat is tett.

„És lelkében elkeseredve, könyörge az Úrnak, és igen sír vala.

És fogadást tőn, mondván: Seregeknek Ura! ha megtekinted a te szolgáló leányodnak nyomorúságát, és megemlékezel rólam,

és nem feledkezel el szolgáló leányodról, hanem fűmagzatot adsz szolgáló leányodnak: én őt egész életére az Úrnak ajánlom, és borotva nem érinti az ő fejét soha!” (10-11. versek)

Más szóval: elhatározta, hogy Istennek szentelt, úgynevezett názir lesz a születendő fia.

Az őt figyelő Éli főpap azt hitte, hogy az akkori züllött időkkel összhangban, az asszony részeg, és ezért beszél magában oly sokáig. Meg is dorgálta, ám a fájdalomtól megtört szívű Hanna tiszteletteljes és alázatos szavai meghatották, és, habár nem kérdezte meg tőle bánata okát, főpapként Isten segítségét ígérte számára:

„Monda azért néki Éli: Meddig leszel részeg? Távolítsd el mámorodat magadtól.

Anna pedig felele, és monda néki: Nem, Uram! bánatos lelkű asszony vagyok én; sem bort, sem részegítő italt nem ittam, csak szívetem öntöttem ki az Úr előtt.

Ne tartsd a te szolgáló leányodat rossz asszonynak, mert az én bánatomnak és szomorúságomnak teljességéből szólottam eddig.

Ahol, több száz évig a Kánaánba való bevonulást követően, a Szent Sátor állt: az ókori Siló helye – ma Tel Shiloh, Jeruzsálemtől északra.

¹ Peninna jelentése héberül: Dús Hajú.

És felele Éli, és monda: Eredj el békességgel, és Izráelnek Istene adja meg a te kérésedet, amelyet kértél tőle.

Ő pedig monda: Legyen kedves előtted a te szolgáló leányod! És elméne az asszony az ő útjára és evék, és arca nem vala többé szomorú.” (14-18. versek)

Isten Lelke jelen volt, és a reménység vigaszát nyújtotta e hívő asszonynak. Megnyugodva ment haza, és nemsokára valóban fia született, akit Sámuelnek nevezett el, ami azt jelenti: “Istentől meghallgatott”, mert így gondolkodott: „az Úrtól kértem őt”(20. vers).

Hanna betartotta fogadalmát: miután elválasztotta fiát, elvitte

Silóba, és átadta Éli főpapnak. Ez a gyerek lett az idős főpap vigasza – engedetlen és romlott fiával, Hofnival és Fineással szemben, akik csak bánatot és botránkozást okoztak.

Hanna nagyon szerette fiát, mégsem szegte meg szavát. Azon túl ritkán láthatta őt, de szíve nyugodt maradt: tudta, hogy Isten kezébe tette le elsőszülöttjét. Isten ugyanakkor nem feledkezett meg eme önfeláldozó anyáról: további három fia és két leánya született (1 Sámuel 2:21).

Sámuel pedig felnövekedvén, Isten prófétájává, s egyúttal Izráel utolsó és egyben legnagyobb bírójává vált.

Ha ezentúl az Anna (Hanna) nevet halljuk, jusson eszünkbe a bánat és az öröm, a reménytelenség és a remény közötti harc a megszorodott, ám mégis Istenben bízó szívben.

Miért engedi meg sokszor Isten a csalódást? Miért nem válaszol azonnal imánkra? Talán azért, hogy a kapott ajándékért csak Őt dicsőítsük, és azt annál jobban értékeljük, felfogva, hogy végül is mindenünk az Övé.

Szenteljük hát mi is oda, úgy mint Hanna, mindazt ami a legdrágább számunkra, sőt, teljes életünket is az Ő szolgálatára. Ámen.

(J.E.)

Sola Scriptura levelező Bibliaiskola

Kedves Olvasók! Szeretettel felajánljuk ingyenes, a teljes Szentírást átfogó, két éves levelező tanfolyamunkat. Feliratkozni lehet a 0741 059 177 telefonszámon – László Jenőnél. Postacím: Sola Scriptura Bibliaiskola, str. Cuza Vodă nr 12, Cluj-Napoca. E-mail: cluj@solascriptura.ro

Kedves Olvasók!

A 2019 május – 2020 április időszakra a Kalotaszeg Reménye havilap minimális előállítási költsége **25 lej**, melyet lapterjesztőinknek lehet átnyújtani. Köszönjük hogy eddig is velünk tartottak, és az Úr áldását kívánjuk mindenki számára.

Kalotaszeg: Nádasmente: Kisbács, Szucság, Méra, Vista, Türe, Mákó, Bogártelke, Daróc, Inaktelke, Egeres-Gyártelep, Egeres-falu, Jegenyé. **Peremvidék:** Kajántó és Györgyfalva. **Havasalja és környéke:** Szászfenes, Magyarlóna, Magyarfenes, Tordaszentlászló, Léta, Gyalu, Magyarkapus, Kiskapus, Gyerővásárhely. **Felszeg:** Gyerőmonostor, Kőrösfő, Sárvasár, Nyárszó, Bánffyhungad, Kalotadámos, Jákótelke, Magyarvalkó, Kalotaszentkirály, Magyarókeréke. **Alsó (Almás vidéke):** Ketesd, Bikal, Zsobok, Sztána, Farnas, Kispetri, Nagypetri, Váralmás, Bábon, Középlak, Zsombor.

Kalotaszeg Reménye

Szerkesztő: **Jancsó Erik**

Tel: **0749 021 935**

E-mail:

kalotaszegremeny@gmail.com

Minden eddigi lapszám elolvasható és ingyenesen letölthető a

www.kalotaszegremeny.ro honlapról.

Postacím: 400 107 Cluj-Napoca (Kolozsvár), str. Cuza Vodă (Postakert utca) nr. 12 (szám)

Bankszámla: Asociația „Pro Scriptura”. Conturi Banca Transilvania: RO 72 BTRL RON CRT 0383 906 901 (lejben), RO 22 BTRL EUR CRT 0383 906 901 (euróban).

ISSN/ISSN-L: 2501-3041

Készült: a Viața și Sănătate Kiadó nyomdájában (Cernica út 101, Pantelimon, Ilfov megye)

A Kalotaszeg Reménye egy magánkezdemenyezésű havilap, amelynek révén az élet különböző területeit szeretnénk megvilágítani a Szentírás által, ez utóbbi jobb megismerésével együtt, kiemelve egyúttal Kalotaszeg keresztyéni és szellemi értékeit is (templomok, tájak, reprezentatív épületek, Istent dicsőítő irodalmi alkotások, stb). Ugyanakkor, mivel az Igemagyarázatok a szerkesztő és a szerzők személyes meglátását tükrözik, bizonyos tekintetben különbözhetnek egyik vagy másik történelmi Egyház vagy egyéb felekezetek álláspontjától.

Bármikor szeretettel várjuk visszajelzéseiket, megjegyzéseiket és kérdéseiket telefonhívás, SMS, e-mail avagy postai levél útján, a fenti címeiken. Levél esetén a borítékra kérjük írják rá:

Kalotaszeg Reménye

Ha másképpen nem jelöljük, akkor a Bibliai idézetek a Károli Gáspár fordításból valók.